

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

Vuosikertomus 2024

Sisällys

Suomen suurin ortodoksinen seurakunta	2
1. Kirkkoherran katsaus vuoteen	3
2. Luottamuselimet	4
2. Suomenkielinen seurakuntatyö	7
4 Monikulttuurinen seurakuntatyö.....	38
5 Diakoniatyö.....	47
6 Kasvatustyö	51
7 Vapaaehtoistoiminta	55
8 Tukitoiminnot	57
8.1. Hallinto.....	57
8.2. Hautaustoimi	58
8.3. Viestintä.....	59
8.4. Kirjasto ja arkisto	61
8.5. Kiinteistötoimi	64
9 Henkilöstö	66
10. Taloudellinen kehitys.....	67

Kansi: Helsingin ortodoksisen seurakunnan venäjän- ja ukrainankielisestä seurakuntatyöstä vastaava pappi rovasti Heikki Huttunen kastaa ukrainalaisperheen lapsen Sofia Danilovan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa Espoon Tapiolassa. Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa toimitettiin vuonna 2024 kaikkiaan 192 kastetta.

Kannen kuva: Igor Pysarchuk

Vuosikertomuksen kuvat Vlada Wahlstén/Helsingin ortodoksinen seurakunta, jos kuvaajaa ei erikseen mainittu.

Suomen suurin ortodoksinen seurakunta

Helsingin ortodoksinen seurakunta on suurin Suomen ortodoksisen kirkon seurakunnista. Yli kolmasosa Suomen ortodoksisen kirkon jäsenistöstä on kirjoilla Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa. Vuoden 2024 loppuessa seurakuntaan kuului 21 774 henkeä.

Kertomusvuonna seurakuntaan liittyi kasteen tai mirhallavoitelun kautta ennätysellisen moni: yli puoli tuhatta uutta jäsentä (544). Ortodoksiseen kirkkoon liittyi huomattavan paljon nuoria ja nuoria aikuisia, mikä huomioitiin kertomusvuonna myös julkisuudessa useissa medioissa. Jäsenmäärän lasku loiventui merkittävästi edellisvuosista; jäsenmäärä väheni kaikkiaan 64 hengellä (vuonna 2023 lasku oli 184).

Suomen ortodoksinen kirkko on jo yli vuosisadan kuulunut autonomisena arkkipiispakuntana Konstantinopolin ekumeenisen patriarkan alaisuuteen.

Helsingin ortodoksinen seurakunta on monimuotoinen niin toiminnallisesti, kielellisesti kuin alueellisestikin. Seurakunnan laajaan toiminta-alueeseen kuuluu yhteensä 44 kuntaa Hangosta Heinolaan saakka. Seurakunnassa on parikymmentä pyhäkköä, joista muutama toimii vuokratiloissa. Seurakunnan pääkirkkona toimii Uspenskin katedraali, joka on myös Suomen ortodoksisen kirkon pääkatedraali.

Seurakuntalaiset puhuvat äidinkielenään 73 eri kieltä. Seurakunnan jäsenistä reilu 74,4 % on suomenkielisiä. Seuraavaksi suurimman kieliryhmän muodostavat venäjänkieliset, joita on 15,3 % jäsenistä. Ruotsinkielisiä on lähes 3 %. Ukrainalaisia pakolaisten aktiivisuus seurakunnassamme lisääntyi ukrainankielisten säännöllisten jumalanpalveluksien alkamisen ja ukrainankielisen papin vihkimisen myötä. Tämä alkoi näkyä vähitellen seurakunnan jäsentilastoissa: kertomusvuoden lopulla 1,1 % jäsenistä puhui äidinkielenään ukrainaa.

Helsingin hiippakunnan piispana toimi eläkkeelle siirtymiseensä vuoden 2024 joulukuuhun saakka arkkipiispa **Leo**. Kirkolliskokous valitsi 28.11. uudeksi Helsingin ja koko Suomen arkkipiispaksi metropoliitta **Elia** ja hänet asetettiin toimeen intronisaatiojuhlassa Uspenskin katedraalissa 15. joulukuuta. Seurakuntaa johtaa kirkkoherra **Markku Salminen**.

1. Kirkkoherran katsaus vuoteen

Kirkkoamme koskevan lainsäädännön mukaan Kirkkomme perusyksikkö on piispan johtama hiippakunta. Siksi myös seurakunnan kannalta vuoden 2024 osalta on merkityksellistä pitkäaikaisen arkkipiispa **Leon** jääminen eläkkeelle. Ekumeenisen patriarkaatin vahvistettua uuden arkkipiispan valinnan vietettiin arkkipiispa **Elia**n intronisatiojuhlaa Uspenskin katedraalissa joululuussa.

Seurakuntamme perustehtävien ammatillinen hoitaminen sai tärkeän vahvistuksen, kun kasvatuksen tiimi täydentyi ja uusi diakoniatyöntekijä valittiin kertomusvuonna. Diakoniatyötä palkittiin muun muassa pitkään jatkuneen diakoniaruokailun saamalla piispallisella siunauskirjalla. Erityisesti kanttoreiden rekrytointi on sen sijaan ollut haasteellista: toimessa olevat kanttorit sekä niin sanotut keikkalaiset ansaitsevat suuret kiitokset työstään myös kuluneena vuotena. Näin on saatu jumalanpalveluselämä pysymään monipuolisena.

Ukrainassa jatkuvalla sodalla on ollut vaikutusta seurakunnan toimintoihin. Suomeen tulleita ukrainalaisia pyrittiin palvelemaan myös ukrainankielisten säännöllisten jumalanpalveluksien kautta. Kertomusvuonna aloitettiin sunnuntaiset ukrainan- ja suomenkieliset liturgiat Pyhän profeetta Eliaan kirkossa. Ukrainankieliseen seurakuntatyöhön saatiin tärkeä vahvistus, kun arkkipiispa Leo vihki Uspenskin katedraalin temppelijuhlissa kirkkomme ensimmäisen ukrainankielisen papin **Serhii Danilovin**.

Luottamuselinten osalta vuosi oli poikkeuksellinen: seurakuntavaalien lykkäytymisen myötä luottamuselinten toimikausi jatkui, jotta seurakunnan lakisääteiset velvoitteet saataisiin hoidettua. Puheenaiheiksi nousivat erityisesti kiinteistöjen korjausten viivästyminen sekä sijoituskiinteistöjen tulevaisuus.

Uskoa tulevaisuuteen loi poikkeuksellisen suuri kirkkoon liittyneiden määrä. Toki seurakunnan jäsenmäärä laski hiukan, koska koko yhteiskunnan osalta syntyvyys on poikkeuksellisen alhaista. Tärkeäksi muodostui uusien seurakuntalaisten osalta katekumeeniopetus sekä niin sielunhoito kuin monipuolisen ja oikean kirkkoa koskevan tiedon tarjoaminen.

Markku Salminen

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra

Ekumeenisen istuimen rovasti

Kuvateksti: Markku Salminen kuvattuna Pappilatalon Kotikirkossa kertomusvuoden helmikuussa. 1.2.2024 tuli kuluneeksi 15 vuotta siitä, kun Markku Salminen aloitti työnsä Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherrana.

2. Luottamuselimet

Seurakunnassa ylintä päätäntävaltaa käyttää seurakunnanvaltuusto, joka valitsee toimeenpanovallan käyttäjäksi seurakunnanneuvoston. Valtuusto valitsee avukseen lakisääteiset lautakunnat, joita ovat vaalilautakunta ja kiinteistölautakunta.

Luottamuselinten toiminnassa vuosi 2024 oli historiallinen. Tietävästi koskaan aikaisemmin seurakunnassa luottamuselimet eivät ole toimineet jatkuvuusperiaatteen mukaisesti aina siihen saakka, kunnes uusi valtuusto valitaan. Taustalla olivat vuoden 2023 tapahtumat: kirkollishallitus oli päättänyt 20.9.2023 keskeyttää Helsingin ortodoksisen seurakunnan valtuustovaalit ja palauttaa valtuustolle uudelleenkäsiteltäväksi vaalialuejakoa koskeva päätös. Kirkollishallitus oli katsonut valtuuston 11.5.2023 vaalialueita koskevan päätöksen olevan seurakuntien yhdistymissopimuksen vastainen. Kaksi valtuutettua valitti tästä päätöksestä hallinto-oikeuteen. Vuonna 2024 vaalivalmistelut olivat keskeytettyinä ja kirkollisvalituksen osalta odotettiin hallinto-oikeuden päätöstä. Vuosi 2024 alkoi kirkon lakimiehen antamilla ohjeistuksilla, kuinka toimia poikkeuksellisessa tilanteessa. Luottamuselimet rajoittivat ohjeistuksen mukaisesti toimintansa vain välttämättömiin ja lakisääteisiin toimiin.

Vaalivalmistelut olivat keskeytettyinä aina siihen saakka, kunnes hallinto-oikeus antoi kirkollisvalituksen osalta ratkaisun 29.11.2024.

Valtuuston osalta vuosi alkoi järjestäytymiskokouksella ja jatkui ensimmäisen puoli vuotta ilman vahvistettua puheenjohtajaa, sillä arkkipiispa Leo kertoi vahvistavansa puheenjohtajavaalin vasta kasvokkaisen tapaamisen jälkeen. Puheenjohtajavaali sai lopulta vahvistuksen 17.6.2024.

Valtuuston puheenjohtajavaalin vahvistamisen viivästymisen vuoksi valtuuston tilinpäätöskokous pidettiin poikkeuksellisesti vasta elokuussa. Sen sijaan toukokuun tilinpäätöskokousta ei katsottu laillisesti koollekutsutuksi, sillä puheenjohtajavaali oli vielä tuolloin vahvistamatta.

Valtuusto kokoontui vuoden aikana kaikkiaan viisi kertaa niin, että kokous oli päätösvaltainen ja laillisesti koollekutsuttu. Kokouksien koollekutsumiseen liittyi kertomusvuoden ensimmäisellä puoliskolla erimielisyyksiä, joita ratkottiin kirkollishallituksen puolella ja myös oikeusasiamies antoi asiasta lausuntonsa. Arkkipiispa Leo kutsui valtuuston koolle 18.4. päättämään Pyhän Kolminaisuuden kirkon lisäbudjetista. Hiippakunnan piispan menettelystä eli puheenjohtajavaalin vahvistamatta jättämisestä sekä valtuuston koollekutsumisesta valitettiin kirkollishallitukselle, joka katsoi kokouksen ollen laillisesti koollekutsuttu.

Valtuusto päätti kertomusvuoden alussa valita ulkopuolisen sihteerin hoitamaan valtuuston sihteerin tehtäviä. Kertomusvuonna palattiin kuitenkin myöhemmin tavanomaiseen järjestelyyn.

Neuvosto kokoontui kertomusvuonna lähes kuukausittain. Kertomusvuonna neuvoston kokoonpanon osalta käytiin keskustelua: Vuoden ensimmäisessä kokouksessa neuvosto päätti olla valitsematta uutta neuvoston jäsentä eronneen tilalle. Kirkollishallitus kuitenkin linjasi kertomusvuoden huhtikuussa, että neuvoston jäsenen ero tulee käsitellä valtuustossa. Syyskuussa valtuusto myönsi neuvoston pitkäaikaiselle jäsenelle pappismunkki **Fomalle (Tomi Monoselle)** eron tehtävästään ja päätti valita tilalle uuden neuvoston jäsenen sekä täyttää aiemmin yksi täyttämättä jäänyt paikka neuvostossa. Valtuusto valitsi neuvoston uusiksi jäseniksi **Susanne Hellbergin** ja **Lasse Saarisen**.

Seurakunnan lakisääteisiä lautakuntia ovat kiinteistölautakunta ja vaalilautakunta. Vaalilautakunnan toiminta oli kertomusvuoden aikana keskeytettynä. Sen sijaan kiinteistölautakunta kokoontui kertomusvuonna kaikkiaan kahdeksan kertaa ja lautakunnan pöydällä oli useita suuria kiinteistökysymyksiä. Suunniteltu Pyhän Kolminaisuuden kirkon peruskorjaus jäi seuraavaan vuoteen lisäbudjetin uupumisen sekä markkinaoikeuteen tehdyn valituksen ja siihen liittyvän uhkasakkoon liittyen. Myös Liisankatu 29- Unioninkatu 39 korjauksia jouduttiin lykkäämään taloudellisten haasteiden vuoksi. Kiinteistölautakunta vetosi valtuustoon sijoituskiinteistöjen tulevaisuutta koskevien päätöksien jouduttamiseksi ja toi esille päätöksenteon viivästymisestä johtuvat taloudelliset vahingot seurakunnalle. Valtuusto päätti jättää sijoituskiinteistöjä koskevan päätöksenteon tulevalle valtuustolle rajoittaen saamiensa ohjeiden mukaisesti toimintansa vain välttämättömiin ja lakisääteisiin tehtäviin.

*Valtuuston puheenjohtajisto vuodelle 2024: vasemmalta 2. varapuheenjohtaja **Anatoli Lappalainen**, puheenjohtaja **Jefim Brodkin** ja 1. varapuheenjohtaja **Ritva Bly**. Arkkipiispa Leo vahvisti puheenjohtajavaalin vasta kertomusvuoden kesäkuussa.*

Valtuuston kokoukset lähetettiin suoratoistona Helsingin ortodoksisen seurakunnan YouTube-kanavalle. Valtuusto myös linjasi budjettikokouksessa, että kokouksien striimaukseen panostetaan myös resurssien osalta.

2. Suomenkielinen seurakuntatyö

Helsingin ortodoksisen seurakunnan suomenkielinen seurakuntatyö jakautuu neljään toiminta-alueeseen, jotka ovat Helsingin toiminta-alue, itäinen toiminta-alue ja läntinen toiminta-alue sekä pohjoinen toiminta-alue. Näiden lisäksi omana toimintamuotonaan on monikulttuurinen seurakuntatyö, jotka toteutetaan kaikilla seurakunnan alueilla.

Seurakuntatyöllä tarkoitetaan ensisijaisesti jumalanpalveluksia, seurakuntalaisten hengellistä palvelemista ja kirkon ykseyden toteutumista. Seurakuntatyön keskiössä on johdattaa niin uudet kuin vanhat seurakuntalaiset seurakunnan yhteyteen. Suomenkielisellä seurakuntatyöllä viitataan siihen, että jumalanpalveluksien ja hengellisen palvelemisen ensisijaisena kielenä on suomi. Seurakuntamme on kuitenkin monikulttuurinen ja monikielinen ja kaikilla toiminta-alueilla käytetään jumalanpalveluksissa tarpeen mukaan myös muita kieliä.

Kaikilla seurakunnan toiminta-alueilla huolehditaan seurakuntalaisten hengellisistä tarpeista toimittamalla kirkon perinteen mukaiset jumalanpalvelukset ja sakramentit. Lisäksi alueilla huolehditaan seurakuntalaisten sielunhoidosta. Kasvatus- ja diakoniatyötä toteutetaan yhteistyössä seurakunnan kasvatustoimen ja diakoniatöiden työntekijöiden kanssa. Kaikilla alueilla pyritään myös huolehtimaan maahanmuuttajataustaisten ortodoksien kotoutumisesta seurakuntaan. Seurakuntatyöhön kuuluvat myös lähetystyö ja ekumenia.

Kuvateksti: Katekumeeneja liittymässä kirkkoon mirhallavoitelun sakramentin kautta Uspenskin katedraalissa Lasaruksen lauantaina 23.3.2024. Kaikkiaan seurakuntaamme liittyi kertomuvuonna yli puoli tuhatta uutta jäsentä. Kuva: Jukka Vehkaoja

Kertomusvuonna Helsingin ortodoksisen seurakunnan kaikilla toiminta-alueilla toimitettiin säännöllisesti jumalanpalveluksia ja niihin osallistui runsaasti seurakuntalaisia. Pää- sääntöisesti kirkoissa toimitettiin jumalanpalveluksia lauantai-iltaisin ja sunnuntaisin, sekä arkipäiviin osuvien juhlien aikana. Lisäksi monissa kirkoissa toimitettiin arkipäivinä aamu- ja ehtoopalveluksia, akatistoksia ja rukouspalveluksia. Kertomusvuonna lisättiin erityisesti ukrainan kielen käyttöä ja ukrainankielisille suunnattujen jumalanpalveluksien toimittamista pyhän profeetta Elia kirkossa Helsingissä.

3.1 Helsingin toiminta-alue

*Kuvateksti: Kertomusvuonna 8.9. ensimmäistä kertaa järjestetty ortodoksis-katolinen kulkue Uspenskin katedraalilta Pyhän Henrikin katedraalille keräsi yhteen yli 300 rukoilijaa. Arkkipiispa **Leon** ja piispa **Raimo Goyarrolan** (kat) yhteisestä aloitteesta syntynyt tapahtuma juhlisti molemmissa kirkoissa samana päivänä vietettävää Neitsyt Marian syntymän juhlaa. Kuva: Vladimir Sokratilin*

Helsinki muodostaa seurakuntatyön ja pyhäkköjen osalta laajan ja monipuolisen toiminta- alueen. Lähes puolet seurakunnan jäsenistä asuu Helsingissä. Alue onkin toimintansa osalta seurakunnan vilkkain.

Helsingin toiminta-alueen toimintakeskukset ovat Uspenskin katedraali ja katedraalin krypta, profeetta Elia kirkot hautausmaalla, Pappilatalon Kotikirkko Liisankadulla sekä Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli Myllypurossa.

Uspenskin katedraali

Suomen ortodoksisen kirkon pääkirkkona ja arkkipiispan katedraalina Uspenskissa toteutettiin Kirkon perustehtävää jumalanpalveluselämää ylläpitäen ja katedraalin perinteitä vaalien. Uspenskin katedraali on aktiivisen ja laajan temppeliyhteisön kotikirkko. Katedraalissa toimitetaan runsaasti kasteita ja avioliittoon vihkimisiä. Uspenskin katedraali on myös suosittu pyhiinvaelluskohde sekä yksi Helsingin suosituimmista matkailunähtävyyksistä.

Suomen ortodoksisen kirkon pääpyhäkkönä ja arkkipiispan katedraalina Uspenskin katedraali toimi vuonna 2024 monien tapahtumien pitopaikkana ja keskuksena.

Kuvateksti: Arkkipiispa Elia tehtäväänasettamisen liturgia toimitettiin Uspenskin katedraalissa 15.12.2024. Kuva: Jyri Pitkänen

Vuoden 2024 päätapahtuma Uspenskissa oli uuden arkkipiispan tehtävään asettaminen 15.12.2024. Arkkipiispa Elian intronisaation toimitti Ekumeenisen patriarkaatin nimeämänä edustajana Itävallan metropoliitta ja Unkarin eksarkki Arsenios. Liturgiaa toimittamassa olivat myös Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arseni, Pamplionin arkkipiispa Daniel (Ukrainan ortodoksinen kirkko, USA, Ekumeeninen patriarkaatti), Pärnun piispa Aleksanteri (Viron apostolinen ortodoksinen kirkko), Vyshorodin arkkipiispa Agapiti (Ortodoksinen kirkko Ukrainassa), Ruotsin ja koko Skandinavian metropoliitta Kleopas, ja Haminan piispa Sergei. Palvelukseen osallistui myös sekä seurakunnan omaa että vierailevaa papistoa.

Kirkollisten tapahtumien lisäksi katedraali palveli seurakuntalaisia ympärivuotisesti jumalanpalveluksin ja monin eri toimituksin sekä mahdollisuudella pistäytyä katedraalissa hiljentyessä kesken arjen kiireen. Uspenskin vierailijamäärät ovat nousseet tasaisesti. Samalla myös katedraalin tuotot ovat olleet nousussa. Loppuvuodesta 2023 käyttöön otettu vapaaehtoisen pääsymaksun ja lahjoitukset mahdollistava maksupäätte ei tuonut odotettuja tuloja katedraaliin toimintavuonna. Merkittävin yksittäinen tekijä tälle oli se, että informaatio laitteen käyttömahdollisuuksista ei toiminut toivotulla tavalla. Vuoden 2024 lopussa seurakunnanvaltuusto päätti ottaa käyttöön Uspenskin katedraalin vierailijoilta perittävän pääsymaksun, jonka käytännössä toteutuu vasta vuoden 2025 aikana.

Jumalanpalvelusten striimauksia jatkettiin säännöllisesti. Tämä palvelun muoto on osoittautunut todella tärkeäksi, sillä palveluksia seurataan yhä laajemmin niin Suomessa kuin maamme rajojen ulkopuolella. Vuoden 2024 alusta Yleisradio siirsi ortodoksisten jumalanpalvelusten radiointiajankohdan sunnuntai iltaan, minkä takia liturgioiden radioinnit vähenivät ja muita palveluksia lähetettiin enemmän. Siksi liturgioiden striimaukset osoittautuivat tärkeiksi. Yksittäiset jumalanpalveluksien suoratoistot ovat keränneet tuhansia katselukertoja. Kaikkein eniten katsojia on tavoittanut arkkipiispa Elian virkaanasettamisliturgia, jolla on ollut yli 11000 katselijaa. Sunnuntaisin liturgiaa seuraa suorana säännöllisesti sata tai muutama sata seuraajaa.

Uutena tapahtumamuotona Katedraalissa aloitettiin Ortodoksisuutta pintaa syvemältä -luentosarja. Siinä seurakuntalaisille tarjottiin mahdollisuus kuulla oman alansa parhaita asiantuntijoita Suomesta. Syksyn 2024 teemana oli Raamattu – Kirkon kirja. Luennot houkuttelivat katedraalin kryptaan toistuvasti lähes 60 henkeä kerralla.

Uspenskin katedraalin ikonostaasin korjaus- ja kultaushanke eteni kuluneena toimintavuonna jälleen yhden osuuden verran. Yhteistyö kultauksen toteuttajan kanssa sujui hyvin.

Uspenskin katedraalin osalta kestävän kehityksen hankkeet eivät ole toimintavuonna edenneet aivan toivotulla tavalla. Haasteeksi on tullut muun muassa katedraalin verrattain vanha tekniikka sekä tilojen ahtaus.

Tarkemmin toimintavuoden tavoitteiden toteutumisesta:

Uspenskin katedraalin pyhäkköyhteisö kehittyi yhteisissä tapahtumissa. Kuukausittain järjestettävä Ortodoksisuutta pintaa syvemältä -luentosarja osoittautui vuoden tärkeimmäksi säännölliseksi toimintamuodoksi. Myös taiteiden yö sekä muut vuosittain toistuvat tapahtumat lisäsivät ihmisten yhteenkuuluvuuden tunnetta. Varsinaisen pyhäkkökeskeisen toimintamallin toteuttaminen on kuitenkin ollut Uspenskin katedraalin kokoisessa kirkossa haastavaa. Tärkein toimintamuoto tässä ovat olleet suuren suosion saavuttaneet kirkkokahvit.

Oman merkittävän pyhäkön sisäisen ryhmän ovat muodostaneet katekumeenit. Syksy 2024 osoittautui ennätysvuodeksi koko katekumeenitoiminnan ajalta. Katedraalissa kokoontuvan Helsingin keskustan suomenkielisen katekumeeniryhmän koko päätettiin rajata 50 henkeen. Loppuvuodesta mukaan tulleita katekumeeneja ohjattiin talven ryhmään.

Seurakunnan kasvatustoimen näkyvyys katedraalissa on toteutunut lasten kirkkokerhon ja nuorten aikuisten toiminnan muodossa. Lisäksi nuorten aikuisten raamattupiiri kokoontui muutaman kerran syksyn aikana. Katekumeenien joukosta kirkkoon liittyneiden nuorten aikuisten toiveisiin saada lisää opetusta pyrittiin näin vastaamaan.

Perheiden ja pienten lasten tavoittaminen katedraalin toimintaan ei onnistunut toivotulla tavalla, vaikka perheiden määrä jumalanpalveluksissa lisääntyi. Yhtenä tekijänä tässä oli se, että katedraali ei kirkkotilana kannusta pienten lasten vanhempia tulemaan mukaan, koska ei haluta aiheuttaa häiriötä.

Katedraalin henkilöstön osalta kuluneesta vuodesta voidaan todeta, että vakinaista papistoa ja kanttoreita tarvittaisiin enemmän vastaamaan kasvavaan kysyntään ja jumalanpalvelustarjontaan. Papistoa tarvitaan katekumeenityön laadukkaaseen toteuttamiseen ja kanttoreita jumalanpalvelusten toimittamiseen. Erityisesti kesäaika, kun lomat ja leirit vievät työntekijöitä, on tarpeen olla riittävästi reserviä.

Uspenskin Katedraalikuorolla oli ja on erityinen vastuu huolellisesta ja laadukkaasta jumalanpalveluslaulusta. Uspenskin katedraali on koko kirkkomme pääpyhäkkö ja ortodoksisuuden ”näyteikkuna” myös viikoittaisten jumalanpalvelusstriimausten näkökulmasta. Katedraalikuoro vastasi Uspenskin katedraalin kaikkien jumalanpalveluksien musiikista ja kuoro lauloi tarpeen mukaan myös kirkollisissa toimituksissa, kuten kasteissa, häissä ja hautajaisissa. Kuoron kannalta erityistä valmistautumista ja harjoittelua vaativat muun muassa paastonajan ehtoopalveluksen radiointi Uspenskin katedraalista 22.2. (lähetys 25.2.) sekä 30.-31.3. pääsiäisyöpalveluksen televisiointi, Uspenskin katedraalin praasniekka 14.-15.8. sekä uuden arkkipiispan toimeenasettamisen liturgia 15.12. Jumalanpalveluslaulun lisäksi katedraalikuoro konsertoi vuonna 2024 lukuisia kertoja: pääsiäiskonsertti 5.5. ja konserttituokiot Taiteiden yön tapahtumassa 15.8. Uspenskin katedraalissa, pyhiinvaellus- ja konserttimatka Valamon ja Lintulan luostareihin 30.8.-1.9., Sortavala-säätiön järjestämä ekumeeninen yhteiskonsertti Kallion kantaattikuoron kanssa 26.10 ja joulukonsertti yhdessä Pyhän Andreaan nuorisokuoron kanssa 20.12.

Katedraalin aukiolo toteutui toimintavuonna lähes suunnitellusti. Sen sijaan resurssien vähydestä johtuen papiston läsnäolo aukioloaikoina ei toteutunut toivotulla tavalla. Ihmisten kohtaaminen on siirtynyt pääasiassa ennakolta sovittavaksi. Tämä kehitys on kuluneena vuonna näkynyt juuri spontaanien kohtaamisten vähenemisenä.

Vapaaehtoistoiminta on ollut katedraalin toiminnan kulmakivi. Kuluneena toimintavuonna vapaaehtoisten määrä hieman vähentyi. Yhtenä syynä tähän oli se, että vapaaehtoistehtävät ja tekijät eivät aina kohdanneet parhaalla mahdollisella tavalla.

Seurakuntalaisten osallistaminen toiminnan ja talouden suunnitteluun ei toteutunut toivotulla tavalla, vaan siinä törmättiin vanhoihin ongelmiin toiminnan kehittämisessä väestöpohjan laajuuden ja kirkkoaktiivien hyvin erilaisten taustojen johdosta.

Vuonna 2024 siirryttiin leipomaan katedraalin tarvitsemat kirkkoleivät kryptan tiloissa vapaaehtoisvoimin. Tässä onnistuttiin hyvin.

Kestävän kehityksen toimissa ei päästy riittävän hyvälle tasolle, vaan kehitettävää tuleville vuosille jäi. Yhtenä syynä tähän oli katedraalin vanha kiinteistötekniikka.

Hautausmaan kirkot, Pyhän profeetta Elian kirkko

Kuvateksti: Valamon luostari toi 27.10. ukrainalaisten rukoilijoiden äärelle hengellisen aarteen, lukuisia Kiovan luolaluostarin pyhien reliikkejä ja maata sisältävän ikonin. Ikoni sijoitettiin pyhäkköön kahden vuoden määräajaksi. Kuva: Khrystyna Martyniuk

Seurakunnan Lapinlahden hautausmaa on vanhin Helsingissä yhtäjaksoisesti toiminut hautausmaa. Se on tarjonnut ja tarjoaa mahdollisuuden tulla muistamaan edesmenneitä, hiljentymään ja yhtymään sukupolvien rajat ylittävään rukoukseen.

Seurakuntatyön toimitiloina hautausmaalla toimivat profeetta Elian kirkko sekä profeetta Elian kappeli. Lisäksi profeetta Elian kirkon krypta on ollut aktiivisessa käytössä kirkkokahvien ja muun toiminnan osalta.

Hautausmaalla tärkeimpänä tavoitteena on seurakuntalaisten palveleminen kokonaisvaltaisesti huolehtimalla hautouksista sekä tarjoamalla seurakuntalaisille mahdollisuuden viikoittaisen rytmin mukaiseen vainajien muisteluun sekä Herran pyhään ehtoolliseen.

Vuonna 2024 profeetta Elian kirkossa käynnistettiin myös ukrainankieliset jumalanpalvelukset ja muuta toimintaa. Palveluksia toimitettiin ukrainan kielellä pääsääntöisesti sunnuntaisin, suurella viikolla ja pääsiäisenä. Syksyllä toimintaa lisättiin ja vigilioita sekä vainajien muistopalveluksia on toimitettu myös hautausmaan kappelissa.

Hautausmaan kappelissa toimitettiin lisäksi kertomusvuonna säännöllisesti myös muita jumalanpalveluksia: vapaaehtoiset toimittivat akatistos jumalanpalveluksia pyhälle piispa Spyridonille tämän lahjoituksena saadun reliikin ja ikonin edessä.

Tarkemmin tavoitteiden toteutumisesta suhteessa toimintaan:

Pyhäkkökeskeinen toimintamalli on hautausmaan kirkossa toteutunut vahvan yhteisön toimesta ja ylläpitämänä. Yhteisö on kokoontunut uskollisesti palveluksiin, vaikka toimittava pappi on vaihdellut usein. Toiminnan ytimessä on ollut kirkkokuoro, jonka jäsenmäärä on kasvanut pitkin vuotta.

Pappis- ja kanttoriresurssin riittävyys oli haasteena myös toimintavuonna.

Seurakuntalaisten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ei toteutunut täysin suunnitellulla tavalla, joskin toiminnan organisoiminen profeetta Elian kirkossa noudattaa hyvin tuttua ja totuttua kaavaa.

Jumalanpalveluselämää ovat rikastuttaneet ukrainankieliset palvelukset. Aluksi palveluksia toimitettiin vain sunnuntaisin ja suomenkielisen papin ja ukrainankielisen diakonin toimesta. Kuorona on koko ajan toiminut ukrainalaisten keskuudestaan kokoama lauluryhmä. Seurakuntamme sai alkusyksystä ukrainankielisen sivutoimisen papin, joka otti vastuuta palvelusten toimittamisesta.

Vuoden kohokohta. Pääsiäisyön liturgia 31.3. Pyhän profeetta Elian kirkossa kokosi suomen- ja ukrainankieliset yhteen. Kuvassa keskellä isä Juha Hirvonen ja oikealla diakoni Serhii Danilov. Isä Serhii vihittiin papiksi kertomusvuoden elokuussa. Kuva: Khrystyna Martyniuk

Itä-Helsinki, Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli

Itä-Helsingin seurakuntaelämän keskuksena toimii Myllypuron toimintakeskus ja siinä sijaitseva pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kunniaksi ja muistoksi pyhitetty kappeli. Myllypuron toimintakeskuksen ensisijaisena tehtävänä on palvella itäisen Helsingin ortodoksisen väestön hengellisiä tarpeita säännöllisen jumalanpalveluselämän, sakramenttien ja toimitusten sekä muun kirkollisen toiminnan muodossa.

Toimintakeskuksen tilat sijaitsevat Myllypuron Liikuntamyllyn tiloissa, Jauhokuja 3 B 2:ssa. Seurakunta maksaa tiloista vuokraa Helsingin kaupungille. Maantieteellinen läheisyys mitä tulee Myllypuron metroasemaan tekee toimintakeskukseen matkaamisen helpoksi myös julkista liikennettä hyödyntäen. Esteettömät tilat mahdollistavat paitsi jumalanpalvelusten toimittamisen niin myös monimuotoisen kerhotoiminnan. Tiloissa on erityisesti pyritty ottamaan huomioon käytännöllisyys, kauneus ja taloudellisuus. Kesällä tiloja ehostettiin maalaamalla kappelin eteinen ja käytävä uudelleen, näin virkistäen tilan visuaalista ilmettä. Lisäksi toimintakeskuksessa on työskentelytiloja niin papille kuin myös kanttorille, vahtimestarille ja isännöitsijälle.

Vuonna 2024 Myllypuron toimintakeskuksen henkilöstö on koostunut kokoaikaisesta papista, aika-ajoin kanttorin toimen hoitajasta ja osa-aikaisesta (80 %) vahtimestarista.

Vuoden 2024 helmikuuhun kanttorin toimi oli kokonaan täyttämättä ja siitä eteenpäin tehtävää hoiti piispan nimeämä kappelin vahtimestari. Samalla myös vahtimestarin tehtävään valittiin sijainen siksi aikaa, kun hän hoiti kanttorin tehtävää. Syksyllä kanttorin tehtävä jäi jälleen ilman hoitajaa. Tehtävää hoidettiin koko syksyn ajan sijaisjärjestelyin, mikä oli kaiken kaikkiaan epäkiitollinen ratkaisu kuorotoiminnan ja kirkkolaulun kehittämisen kannalta.

Myllypuron toiminnassa on resurssivajeesta huolimatta tavoiteltu kirkkovuoden rikkauden koettavaksi tuomista. Jumalanpalveluksissa otettu erityisesti huomioon paitsi

kirkkovuoden kierto, myös eri kirkkopyhät ja kirkolliset juhlat, joiden liturgista huomioimista piispainkokouksen päätökset joko edellyttävät tai joiden huomioimiseen ne kannustavat.

Jumalanpalvelusyhteisö on pysynyt monikulttuurisena ja eri kieliryhmät on henkilöstön taitojen rajoissa otettu huomioon jumalanpalveluksissa. Pyhäkköä on käyttänyt jumalanpalvelustensa toimintaan myös eritrealaisten yhteisö ja joulukuussa myös koptien yhteisö. Pyhäkön resursseja on myös vahvemmin sidottu monikulttuuriseen työhön lokakuulta alkaen: pyhäkön pappi on toimittanut kuukausittain kuukauden neljäntenä viikonloppuna jumalanpalvelukset Kruununhaan Pyhän Kolminaisuuden Kirkossa. Samalla Myllypuron paikallista, jalkautuvaa monikulttuurista työtä on edistetty kuukausittaisin ruotsinkielisin liturgioin lokakuusta alkaen.

Pyhäkön jo joitakin vuosia sitten perustettu pyhäkköryhmä ei ole vuoden kestäessä pitänyt varsinaisia kokouksia, vaan ajankohtaisia ja yhteistä sopimista edellyttäviä seikkoja on käsitelty etäyhteyksin.

Kuvateksti: Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli on vuosittain mukana pääsiäisen edellä suuren viikon tiistaina järjestettävässä Itä-Helsingin ekumeenisessa ristisaatossa. Kuvassa ristisaattoon osallistujat saapumassa Myllypuron kappeliin yhteiseen rukoushetkeen.

Kirkkolaulusta jumalanpalveluksissa on kanttoreiden kanssa vastannut pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro.

Kappelin hengellisen työn tekijät ovat osallistuneet Itä-Helsingin ekumeeniseen toimintaan, josta näyttävimpänä esimerkkinä suuren tiistain ekumeeninen ristisaatto. Järjestäytynyt yhteistyö toimintakeskuksen vierellä sijaitsevat Metropolia-ammattikorkeakoulun kanssa on ollut vähäistä siellä tapahtuneen oppilaitospapin vaihdoksen jälkeen.

Kasvatuksellisessa työssä on uutena toimintamuotona ollut syyskuusta alkaen toiminut maanantai-iltain lastenkerho, joka on ollut tervetullut lisä jo vakiintuneelle sunnuntaipäiväin kirkkokerholle.

Kuvateksti: Kappelin tapahtumista pääsiäisjuhlan ja praasniekan lisäksi merkittäväksi on noussut yhteistyössä diakoniatyön, Itä-Helsingin ortodoksit ry:n ja Jumalansynnyttäjän syntymän yhteisön kanssa 17.12.2024 järjestetty joulupuuro- ja kahvitarjoilu Myllypuron elintarvikejakelun palveluja käyttäville. Puuroa tarjottiin noin 320:lle, kahvia ja pipareita vielä useammalle. Toiminta aloitettu neljä vuotta sitten Korkeasti Pyhitetyn Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan Leon aloitteesta. Kuva: Myllypuron ortodoksisen kappelin Facebook-sivut

3.2 Itäinen toiminta-alue

Vantaan sekä Itä- ja Keski-Uudenmaan toimintakeskukset muodostavat yhden toiminta-alueen. Alue kattaa seurakunnan itäisen osan eli Järvenpään, Nurmijärven, Tuusulan, Keravan, Pornaisen, Sipoon, Porvoon ja Klaukkalan sekä Vantaan. Toimintakeskukset tekevät yhteistyötä seurakunnan kasvatus- ja diakoniatointien kanssa. Yhtenäinen toiminta-alue helpottaa laajan alueen jumalanpalvelusten koordinointia ja mahdollistaa säännöllisen jumalanpalveluselämän ylläpitämisen myös kesällä. Klaukkalan osalta jumalanpalveluksista ovat kuitenkin vastanneet Uspenskin katedraalin papit.

Vantaa, Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko

Kristuksen taivaaseenastumisen juhlaa vietetään Tikkurilan kirkon temppelijuhlaa. Juhlaan kuuluu ristisaatto pyhäkön ympäri.

Vantaan kaupungin ortodoksien jumalanpalveluselämän keskus on Tikkurilassa sijaitseva Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko, jossa jumalanpalvelusten lisäksi on tarjolla opetusta ja yhdessäoloa.

Pyhäkön jumalanpalveluselämä on vilkaista ja monikulttuurista. Suurin osa jumalanpalveluksissa käyneistä on ollut maahanmuuttajataustaisia tai kirkkoon liittyneitä. Kuukauden viimeisenä sunnuntaina liturgia on toimitettu kirkkoslaavin/venäjän kielellä ja suomen kielellä. Lisäksi kerran kuukaudessa on toimitettu liturgia Länsi-Vantaalla, Kivistön evankelisluterilaisessa kirkossa.

Vantaan työpari on lisäksi vastannut yhdessä Järvenpään työparin kanssa Stefanoskodin jumalanpalveluselämästä. Vantaan pappi **Mikael Sundkvist** on vastannut Kotikirkon ruotsinkielisistä jumalanpalveluksista, joita on toimitettu kuukausittain. Hän on myös pitänyt ortodoksiakerhoa ruotsiksi kerran kuukaudessa ja hoitanut muita ruotsinkielisiä tehtäviä Helsingissä. Sundkvistin panos ruotsinkieliseen jumalanpalveluselämään oli merkittävä myös valtakunnallisella tasolla: Keväällä ilmestyi ortodoksisen kirkon kirkollisten toimitusten ruotsinkielinen käsikirja Euhologion. Sundkvist valitsi ja käänsi rukouskirjan tekstit kreikankielisistä lähteistä.

Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia myös koti-, sairaala- ja muilla käynneillä sekä osallistuneet kaupungin ekumeeniseen toimintaan. Seurakunnan palvelulinjat ovat toimineet verrattain vähän Vantaan kirkosta käsin.

Kanttorin tehtävää hoidettiin vuonna 2024 neljän eri peräkkäisen kanttorin voimin, Vantaan oman kanttorin ollen ensin perhevapaalla ja sen jälkeen Helsingin keskustassa väliaikaisella sisäisellä siirrolla.

Pyhäkön yhteydessä perustettu pyhäkköryhmä ei ole toiminut vuonna 2024, mihin on osaltaan vaikuttanut toimittamatta jääneet seurakunnan valtuuston vaalit. Seurakuntalaisten kokouksia, joissa seurakuntalaiset saisivat antaa palautetta toiminnasta, ei ole toimintavuotena järjestetty. Pyhäkkökeskeisen toimintamallin kehittämisessä ei ole edetty. Tavoitteena vuodelle 2024 ollut koko seurakunnan tasolla pidettävä keskustelu pyhäkkökeskeisen toimintamallin sisällöstä ei ole toteutunut. Tavoiteltu toiminnan kehittäminen on jäänyt tekemättä ennen kaikkea paljon resursseja vievän seurakuntatyön takia.

Viestinnässä seurakunnan hos.fi sivuja on käytetty jumalanpalveluksista ja yksittäisistä tapahtumista tiedottamiseen, ja muutoin on hyödynnetty Tikkurilan ortodoksisen kirkon Facebook-sivuja, joita ylläpitää vapaaehtoiset yhdessä papin kanssa.

Pyhäkössä järjestettiin kertomusvuonna Avoimet ovet -tapahtuma. Päiväkoti- ja koululaisryhmiä on vierailut kirkossa.

Aikuisopetusta ja katekumeeniopetusta on järjestetty aktiivisesti. Vierailulla ja puhumassa kirkolla ovat käyneet mm. Lintulan igumenia Ksenia, pappismunkki, piispaksi nimitetty Damaskinos sekä Toliarin ja Etelä-Madagaskarin piispa **Prodromos**. Venäjänkielinen kirjallisuuspiiri käynnistyi vapaaehtoisen toimesta marraskuussa.

Pyhäköllä on toiminut ikonikerho, miesten piiri sekä käsityökerho. Pyhäkön tukiyhdistys, Tikkurilan tiistaiseura, ja miesten piiri ovat olleet mukana järjestämässä kaikille avointa toimintaa. Kolme vapaaehtoista on leiponut liturgioihin tarvittavat leivät. Seurakunnan vapaaehtoiskoordinaattorin kanssa ei ole pidetty kaavailtua suunnittelupalaveria; vapaaehtoistyö on toiminut entiseen tapaan.

Vantaan kirkkoa lainaavat koptilainen seurakunta vähintään kahdesti kuukaudessa ja romaniankielinen yhteisö kerran kuukaudessa.

Pyhäkön toiminnassa on pyritty ekologisuuteen ja esimerkiksi yleisiä kulkuneuvoja on käytetty aina aikataulun salliessa.

Järvenpää, Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko

Kuvateksti: Ristisaatto pyhäkön ympäri kuuluu olennaisesti kesän temppelijuhlaan. Järvenpään kirkon praasniekkaa vietetään kesällä (8.7.) ja syksyllä (22.10.) Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin muistopäivinä. Kuvat: Järvenpään ortodoksisen kirkon Facebook-sivut.

Toimintakeskus on tarjonnut Tuusulassa, Järvenpäässä, Keravalla ja Pornaisissa asuville ortodokseille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti sekä muuta hengellisestä elämästä ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa toimintaa. Seurakuntalaisten tarpeiden mukaan Järvenpään alueella on toimitettu muita kirkollisia toimituksia.

Jumalanpalvelusten merkitystä on avattu kertomalla palveluksen jälkeen niiden erityispiirteistä. Liturgian proskomidi-osaa on toimitettu kirkkosalin puolella, jotta ihmiset ovat voineet sisäistää paremmin esirukouksen ja muistelemisen merkityksen liturgiassa ja osallistua voimallisemmin itse palvelukseen. Liturgian sisältöä on pyritty myös selittämään säännöllisesti.

Jumalanpalvelusten määrää tietyllä paikkakunnalla sanelee resurssit ja aikataulu. Hyvinkään hoitaminen Järvenpäästä käsin ei vastaa seurakuntalaisten tarpeita, koska tällä pyhäkköyhteisöllä on selvästi toiveita ja odotuksia toiminnan kehittämisestä.

Kesälomakaudella Järvenpään henkilöstöä on käytetty verrattain paljon Helsingissä, mikä kertonee siitä, että kesälomien porrastus seurakunnassa ei toimi tasapainoisesti.

Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia myös vierailemalla kodeissa ja hoitolaitoksissa. Lisäksi he ovat osallistuneet aikuisopetukseen sekä lapsi- ja nuorisotyöhön. Pappi ja kanttori ovat Vantaan papin ja kanttorin rinnalla toimittaneet jumalanpalveluksia Stefanoskodissa. Ekumeeninen yhteistyö

on ollut hyvää ja eri kristillisten kirkkokuntien edustajat ovat järjestäneet tapaamisia muutaman kerran vuodessa.

Uskonnonopetuksen tiimoilta on tehty yhteistyötä alueen uskonnonopettajan kanssa. Ukrainalaisia on huomioitu jumalanpalveluksissa kutsumalla venäjää (ja vähän ukrainaa) puhuvan oto-papin mukaan muutamiin liturgioihin.

Pyhäkkötyöryhmä on kokoontunut muutaman kerran kertomusvuonna. Toiminta on rakentunut pyhäkkökeskeisesti ja sielunhoidolliset kohtaamiset ja keskustelut on pyritty sopimaan jumalanpalvelusten läheisyyteen, jolloin osallistuminen myös jumalanpalvelukseen on helppoa. Pyhäkköyhteisössä on kannustettu seurakuntalaisia avoimeen ja rohkeaan keskusteluun toiminnasta mutta myös kiinteistöön liittyvistä asioista.

Kerran kuussa on järjestetty sairaanripityskierros yhdessä diakonin kanssa, jossa ehtoollista on viety niille lähialueen ihmisille, jotka eivät enää kykene saapumaan kirkkoon. Pyhäköllä on toimitettu ehtoopalveluksia arkisin ennen erilaisten toimintapiirien yhteydessä. Lisäksi Jesuksen rukouspalvelusta on toimitettu viikoittain seurakuntalaisten omasta aloitteesta.

Pyhäkköyhteisössä on toimiva vapaaehtoisten joukko, jonka turvin kirkkokahvien myyjäisten ja muiden tapahtumien ja hyväntekeväisyyskeräysten järjestäminen on ollut helpompaa. Järvenpään Ystäväpiirin toiminta on tukenut kiitettävällä tavalla pyhäkköyhteisön toimintaa.

Katekumeeniopetus ja aikuiskasvatus on sidottu tiiviisti jumalanpalveluksiin.

Ortodoksisuudesta kiinnostuneita on sitoutettu osallistumaan jumalanpalveluksiin ja opetusta on annettu kirkkokahveilla ja muilla opetuksellisilla puheenvuoroilla.

Raamattupiiriä on järjestetty striimauksella, jolloin se mahdollistaa mahdollisimman monen osallistumisen ja lisäksi vapauttaa työntekijöiden aikaa.

Avointen ovien tapahtumia on järjestetty esimerkiksi myyjäisten tai muiden paikkakunnan isompien tapahtumien yhteydessä. Paikalliset koulut ovat järjestäneet tutustumiskäyntejä kirkkoon. Pappi on osallistunut kertomusvuonna Järvenpään yläkoulussa eettisiin arvoihin liittyvään keskustelupaneeliin, mutta muutoin koulujen suunnalta ei ole osoitettu suurtakaan kiinnostusta sille, että seurakunnan työntekijä tulisi paikalle käymään.

Alueen toiminnasta on kertomusvuonna kerrottu aktiivisesti sosiaalisessa mediassa pyhäkön Facebook-sivuilla.

Seurakuntamme yhteisesti sovittujen ja ekologisesti kestävien toimintatapojen mukaisesti, alueen toiminnassa on käytetty julkisia kulkuneuvoja ja vähennetty yksityisautoilua aina aikataulujen salliessa.

Porvoo, Kristuksen kirkastumisen kirkko

Kristuksen kirkastumisen juhlaan kuuluu uuden sadon siunaaminen. Porvoossa vietettiin temppelijuhlan lisäksi merkkijuhlaa: 6.8.2024 tuli kuluneeksi 35 vuotta Porvoon ortodoksisen kirkon vihkimisestä. Kuva: Niko Laakso

Toimintakeskus on tarjonnut alueen ortodokseille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti sekä muuta hengellisestä elämästä ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa toimintaa. Lisäksi on toimitettu seurakuntalaisten tarpeiden mukaan muita sakramenteja ja kirkollisia toimituksia. Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia myös vierailemalla kodeissa ja hoitolaitoksissa sekä osallistumalla muun muassa ekumeeniseen toimintaan. Jumalanpalvelukset on pidetty säännöllisesti Porvoossa. Tarpeita jumalanpalvelusten toimittamiseen erikseen maaseudulla ei varsinaisesti ole.

Toiminta on ollut pyhäkkökeskeistä Porvoossa. Varsinaista pyhäkkötyöryhmää ei ole ollut, vaan yhteisistä asioista on asianomaisten kanssa keskusteltu kirkkokahvien yhteydessä tai whatsapp-ryhmässä.

Järvenpään alueen pappi vastaa myös Porvoon toiminnasta. Viikonloppupalvelukset toimitetaan vuorotellen Järvenpäässä ja Porvoossa. Suurina juhlapyhinä ja suurella viikolla käytetään oto-pappia. Kuorosta vastaa oto-kanttori, Järvenpään kirkon kanttori taas vastaa lisäksi Klaukkalan kuorosta.

Seurakunnan kasvatustoimi on tukenut sunnuntaikerhojen ja koululaispalvelusten järjestämisessä ja diakoniatyö on järjestänyt diakoniailltapäivän vähintään kerran kuukaudessa.

Katekumeeniopetusta on järjestetty vuoron perään Järvenpäässä ja Porvoossa ja samalla striimattu pyhäkköjen Facebook-sivuilla, jolloin muutkin kuin katekumeenit ovat voineet osallistua.

Pyhäkön tukiyhdistys, Porvoon tiistaiseura, on aktiivisesti osallistunut toimintaan. Pappi on ollut vuorovaikutuksessa paikallisten uskonnonopetusryhmien kanssa ennen kaikkea pääsiäiskauden koululaispalvelusten yhteydessä.

Yleisiä kulkuneuvoja ei ole realistista käyttää matkustaessa Porvoon kirkkoon.

Klaukkala, Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko toimii Klaukkalan ja Nurmijärven alueen ortodoksien jumalanpalveluselämän keskuksena. Toiminta-ajatuksena on tarjota Nurmijärven alueen ortodoksille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti. Lisäksi toimitetaan seurakuntalaisten tarpeiden mukaan muita kirkon pyhiä toimituksia, kuten kasteet, vihkimiset, hautaukset, sairaan ripittämissä.

Kuva: Klaukkalan ortodoksisen kirkon Facebook-sivut. Kirkko lumisessa asussa. Tällä kuvalla perheitä kutsuttiin Klaukkalan kirkon perhekerhoon kertomusvuoden maaliskuussa.

Klaukkalan kirkossa ei ole vakituista henkilökuntaa. Jumalanpalveluksista vastaa Uspenskin katedraalin papisto. Palveluksia ovat toimittaneet lisäksi muut seurakunnan vakituiset ja oto-papit. Keskeinen rooli kirkon toiminnassa on säännöllisesti kokoontuvalla ja harjoittelevalla kuorolla. Toimintavuonna kuoroa on harjoituttanut ja johtanut Järvenpään kirkon kanttori.

Pyhäkkötoiminta on toimintavuonna toteutunut pääasiassa Nektarios-yhdistyksen toiminnan ja aktiivien kautta.

Palveluksia toimitettiin syys-, talvi- ja kevätkaudella pääsääntöisesti joka toinen viikko. Lisäksi kirkkovuoden erityiset juhla ja paastoajat huomioitiin jumalanpalvelusrytmissä. Nurmijärven alueelta seurakunnan toimintaan on kuluneen vuoden aikana tullut useita uusia jäseniä.

2.3 Läntinen toiminta-alue

Seurakunnan läntisen toiminta-alueen muodostavat Espoon ja Länsi-Uudenmaan toimintakeskukset. Espoon alue kattaa Espoon lisäksi Kauniaisen. Länsi-Uudenmaan alue on maantieteellisesti seurakunnan suurimpia ja ulottuu Hangosta aina Vihtiin saakka. Toiminta-keskukset tekevät yhteistyötä seurakunnan kasvatus- ja diakoniatointien kanssa.

Espoo, Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko

Espoon seurakuntaelämän keskuksena toimii Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko. Espoossa on lisäksi toiminut Trapesan kappeli, joka siirtyi Filoksenia ry:n rahoituksen päättymisen myötä uusiin tiloihin. Espoon Trapesan kappelin jumalanpalvelustoiminta jatkui kertomusvuonna Espoon evankelisluterilaisen Tuomiokirkkoseurakunnan Suven kappelissa, missä toimitettiin liturgia noin kerran kuukaudessa.

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon jumalanpalveluselämä oli kertomusvuonna tuttuun tapaan hyvin runsasta ja monipuolista. Kirkossa toimitettiin säännölliset viikoittaiset jumalanpalvelukset sekä kirkkovuoden kiertoon liittyvät juhlat ja temppelijuhla. Pyhittäjä Herman Alaskalaisen Helsingin ortodoksisen seurakunnan rajallisten henkilöstöresurssien käytön tehostamiseksi ja järjeistämiseksi Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon keskiviikon aamupalvelukset päätettiin marraskuussa laittaa toistaiseksi tauolle. Keskiviikkoisin toimitettiin kuitenkin entiseen tapaan rukouspalvelus perhekerhon ja muskarin yhteydessä.

Kuvateksti: Toliarin ja Etelä-Madagaskarin piispa Prodromos vieraili seurakuntamme alueella helluntain tienoilla. Kuvassa piispa Prodromos Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa 22.5.2024. Kuva: Pyhittäjä Herman Alaskalainen kirkon Facebook-sivut

Pyhäkön säännöllisistä jumalanpalveluksista ja muista kirkollisista toimituksista vastaa Espoon alueella pyhäkön pappi ja kanttori.

Kirkossakävijöiden määrässä oli nähtävillä nousua. Pyhäkköyhteisö on monikulttuurinen ja kasvava, tunnelma kirkossa lämmin ja vieraanvarainen. Espoossa toimii pyhäkkötiimi, joka koostuu Espoon ortodoksit ry:n jäsenistä, luottamushenkilöistä sekä työntekijöistä. Tiimi suunnitteli ja koordinoi yhteistyössä työntekijöiden kanssa pyhäkön toimintaa. Espoon ortodoksit ry on toiminut aktiivisesti ja järjestänyt monenlaisia niin kertaluontoisia kuin säännöllisiä kuukausittaisia tai viikoittaisiakin tapahtumia.

Tapiolan ortodoksinen kirkko oli kertomusvuonna muutamaankin otteeseen esillä julkisuudessa myönteisessä valossa. Helmikuussa Yleisradio julkaisi uutisen Suomen ortodoksisesta kirkosta kytevästä historiallisesta muutoksesta, kun ennätyksellisen moni nuori ja nuori aikuinen on kiinnostunut liittymään ortodoksisen kirkkoon. Uutisessa haastateltiin myös Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon pappi Petri Korhosta. Myös Tapiolan kirkon nuorten ikonimaalausryhmä sai osakseen julkisuutta: pääsiäisenä YLEn verkkouutisissa ja syyskuussa MTV3 Viiden jälkeen ohjelmassa

haastateltiin nuoria ikonimaalareita ikonimaalauksen opettaja Katarina Koskivaara-Ilmosta.

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkosta lähetettiin vuoden ensimmäinen radiointi. Kyseessä oli myös ensimmäinen radiointi uudella ohjelma-ajalla. Vuoden 2024 alusta lukien Yleisradion radioinnit siirtyivät iltaan (lähetys kello 20). Tapiolan kirkosta radioitiin Sakkeuksen sunnuntaina 14.1. akatistos Jumalansynnyttäjälle. Uuden kirkkovuoden ja luomakunnanpäivän liturgia lähetettiin Yle TV 1 kanavalle 1.9. Televisioinnista vastasi Uspenskin katedraalin striimauksista vastaava Digital Palola oy. Jumalanpalveluksen televisiointi keräsi paljon katsojia ja seurakunnalle tuli paljon kiitosta palveluksesta.

Espoossa kokeiltiin kertomusvuonna myös uudenlaisia toimintamuotoja, kuten kokkikerhoa lapsille. Ikonimaalauspiirejä järjestettiin runsaasti, keskiviikkojen avoimet illat eri ajankohtaisin teemoin kokosivat pyhäkköön paljon väkeä. Myös ekumeeninen yhteistyö oli tiivistä ja yhteistyössä toteutettiin kirkkovaellus ja rukoustilaisuuksia. Pyhäkön pihapiirissa toimitettiin myös vuonna 2024 joulukuussa eläinten joulusiunaus. Kaikkiaan vuosi 2024 jää Espoon osalta historiaan kasvun, yhteistyön ja myönteisen julkisuuden vuotena.

Länsi-Uusimaa

Alueen seurakuntaelämän keskuksena toimii Lohjan Karjalan valistajien kirkko ja sen yhteydessä oleva toimintakeskus. Lohjan ortodoksisella hautausmaalla sijaitsee Metsolan tsasouna. Seurakunnan eteläisin kirkko sijaitsee Hangossa. Lisäksi alueella on toimitettu palveluksia muun muassa Pokrovan veljesyhteisön kirkossa Kirkkonummella sekä Nummellan rukoushuoneessa. Seurakunta tukee Vihdin-Nummellan Ortodoksit ry:n omistaman rukoushuoneen toimintaa.

Karjalohjalla sijaitsevilla yksityisillä Apostoli ja Evankelista Markuksen kappelissa ja Pyhän Johannes Edelläkävijän kappelissa pidettiin praasniekkoja. Lisäksi palveluksia toimi- tettiin kertomusvuonna evankelisluterilaisen kirkon tiloissa pääosin Raaseporin alueella.

Kasvatus- ja diakoniatyötä toteutettiin yhteistyössä seurakunnan kasvatustoimen ja diakoniatyön työntekijöiden kanssa.

Hanko, Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Marian ja Vladimir Kiovalaisen kirkko

Helsingin ortodoksisen seurakunnan eteläisin pyhäkkö, Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Marian ja Vladimir Kiovalaisen kirkko Hangossa, palvelee alueen ortodokseja ja myös matkailijoita ja kertoo paitsi alueensa historiasta, myös tämän päivän ortodoksien aktiivisesta toiminnasta.
Kuvatekstit: Hangon kirkon temppelijuhla heinäkuussa 2024 koko paljon väkeä. Juhlaan kuuluu vedenpyhitys merenrannassa.

Hangon kaupunki täytti kertomusvuonna 150-vuotta. Hangon alueen pappi ja seurakunnan kirkkoherra olivat heti vuoden alussa mukana Hangon kaupungin järjestämässä juhlatilaisuudessa. Hangon kirkon temppelijuhla sai näkyvyyttä Hangon kaupungin 150-vuotisjuhlasiivulla.

Hangon 150-vuotisjuhlan kunniaksi seurakuntamme Tikkurilan kirkon ortodoksinen kirkkokuoro järjesti Hangon ortodoksisessa kirkossa (20.–21.4.) avoimet ovet, ekumeenisen sävelhartauden ja lauloi pyhäkön jumalanpalveluksissa. Myös seurakunnan diakonian kesäretki suuntautui kertomusvuonna Hankoon.

Hangon kirkon temppelijuhla heinäkuun puolivälissä kokosi jälleen kerran runsaasti väkeä. Juhlavuoden kunniaksi Hangon kirkko oli lisäksi avoinna heinäkuun ajan ja kirkossa järjestettiin opastuksia.

Läntisellä alueella toimessa olevat pappi ja kanttori toimittivat säännöllisesti joka kuukauden toisen viikonvaihteen palvelukset. Toisena pappina palveli isä Harry Fagerlund. Hän toimitti joitakin lisäpalveluksia myös itsenäisesti. Sakramentteja ja sielunhoitoa toteutettiin pyydettyä. "Iltaa yhdessä" -kerho kokosi alueen ortodokseja säännöllisesti yhteen ja muodostui tärkeäksi toimintamuodoksi.

Kuvateksti: Tikkurilan kirkon ortodoksinen kirkkokuoro vieraili Hangossa huhtikuussa ja järjesti Hangon 15-vuotisjuhlaan kunnaiksi konsertin.

Lohja, Karjalan valistajien kirkko

Karjalan valistajien kirkko toimii Lohjan alueen ortodoksien jumalanpalveluselämän keskuksena.

Lohjan kirkossa toimitettiin säännöllisesti joka toisena viikonloppuna vigilia ja liturgia sekä keskiviikkoisin ehtoopalvelus vuoroviikoin maallikkovetoisena tai papillisena. Lisäksi alueella toimitettiin kirkollisten juhlien palveluksia. Kertomusvuonna jumalanpalvelukset keskittyivät Lohjan kirkon seurakuntasalin ja kirkon maalausurakan vuoksi Metsolan tsasounalle jo huhti-toukokuusta alkaen aina syyskuun alkuun saakka.

Vuosi jää historiaan Karjalan valistajien kirkon remontoimisen ja yhteisen pyhäkköyhteisön menestyksekkään talkootyön vuotena. Kertomusvuoden suuri urakka oli Nahkurinkadun toimintakeskuksen ulkomaalaus sekä sisätilojen maalaus ja ehostus. Ulkomaalaus tehtiin ammattilaisten johdolla, sisätilojen maalaus ja ehostus sekä ulkona ikkunapuitteiden maalaus toteutettiin talkootyönsä.

Pyhäkön korjaustyöt alkoivat maaliskuussa Lohjan Nahkurinkadun kirkon Karhutornin puoleisen muurin purkamisella ja myöhemmin matalamman muurin muurauksella. Nahkurinkadun toimintakeskuksen seurakuntasalin remontti alkoi huhtikuussa. Remontissa seurakuntasalin ja eteisaulan seinät ja katto saivat uuden maalipinnan ja keittiön vastaiseen seinään asennettiin seinälevyt. Seurakuntasalin sisäremontti valmistui toukokuussa. Kesällä Lohjan kirkon ulkopinta maalattiin ammattilaisten toimesta ja talkoolaisten avustuksella. Ulkomaalausurakka venyi lokakuulle saakka. Talkoolaisten tekemät työt vaativat ertyistä tarkkuutta ja olivat osoitus erityisestä sitoutuneisuudesta pyhäkkönsä toimintaan.

Lohjan Seudun Ortodoksit -Facebook-ryhmä on osoittautunut tärkeäksi ja toimivaksi kanavaksi yhteisen tiedon jakamiseen ja tiedottamiseen. Ryhmässä kutsuttiin niin virpovitsatalkoisiin, diakonian kahveille kuin kerrottiin Lohjan kirkon remontin kuulumisia tai jaettiin valokuvia yhteisistä jumalanpalveluksista.

Kuvatekstit: Lohjan ortodoksisen kirkon ja toimintakeskuksen maalaus- ja korjausurakassa vapaaehtoisten talkootyönä antama panos oli korvaamattoman tärkeä. Kuvat: Urpo Uotila

Pyhäkköyhteisö Lohjalla toimi aktiivisesti ja Lohjan Seudun ortodoksit järjestivät pääsiäisen edellä niin Lasaruksen lauantain myyjäiset kuin teetä ja teologiaa iltoja, naisten – ja miesten piirit sekä erilaiset keskustelutilaisuudet. Naisten piiri aloitti muutaman vuoden tauon jälkeen toimintansa ja saatiin alulle mm. kirkkotekstiilien huoltoa ja valmistusta. Naistenpiirissä valmistettiin myös karjalanpiirakoita. Kirkkoleipien leivonta pyhäkön tarpeisiin aloitettiin syksyllä pidetyllä kurssilla. Lähes jokaisessa Lohjan liturgiassa käytetään gluteenitonta kirkkoleipää.

Lohjan kirkko sai lokakuussa uuden vahtimestarin, kun pyhäkön aktiivinen kuorolainen ja talkoolainen **Markus Raikas** aloitti työt.

*Lohjan seudun ortodoksien puheenjohtaja **Risto Murto** sai arkkipiispa Leon myöntämän piispallisen siunauskirjan, jonka Ristolle ojensi läntisen alueen pappi, rovasti isä **Kalevi Kasala** 17.11.2024. Vuoden alussa i.e. puolestaan vietettiin isä Kalevin papiksi vihkimisen 40-vuotisjuhlaa. Kuva: Urpo Uotila*

Kaikkien pyhien tsasouna

Lohjalla kesän jumalanpalvelukset keskittyvät Metsolaan Kaikkien pyhien tsasounalle. Kertomusvuonna Metsolan tsasouna oli erityisen tärkeässä roolissa, kun Karjalan valistajien kirkko oli korjauksien vuoksi pois käytöstä.

Lohjan alueen toiminta keskittyi pitkälti huhtikuusta syyskuun loppuun asti Metsolan tsasounalle. Metsolan tsasounan jumalanpalveluksiin järjestettiin Lohjan ortodoksisen kirkon korjausurakan aikana kyydityksiä alueen papin ja kanttorin toimesta.

Kuvatekstit: Jouluaaton ehtoopalvelus toimitettiin Kaikkien pyhien tsasounassa. Joulukuusi haettiin pyhäkköön lähimetsästä.

Tsasounan temppelijuhlan jumalanpalvelukset toimitti Haminan piispa Sergei. Kuvat: Lohjan Seudun Ortodoksit Facebook-sivun kuvat.

2.4 Pohjoinen toiminta-alue

Helsingin ortodoksisen seurakunnan Pohjoisen toiminta-alueen muodostavat Kanta- ja Päijät-Hämeen maakunnat. Alueen pääpyhäköt ovat Hämeenlinnassa ja Lahdessa. Lisäksi jumalanpalveluksia toimitetaan Heinolan ja Hyvinkään kirkkoissa sekä Forssan, Riihimäen ja Kausalan rukoushuoneissa.

Pohjoisen yhteisöt ovat lämminhenkisiä, vieraanvaraisia ja niissä vallitsee hyvä rakkaudellinen ilmapiiri. Alue on jäsenmäärältään seurakunnan pienin. Kuitenkin jäsenet ovat sitäkin aktiivisempia, mikä näkyy vireässä jumalanpalveluselämässä. Lahden ja Hyvinkään kirkkoissa jumalanpalveluksien kävijämäärissä oli nähtävissä kertomusvuonna selvää kasvua.

Kertomusvuoden merkittävimmät yksittäiset tapahtumat sijoittuivat Hämeenlinnaan: alkuvuodesta Hämeenlinnan kaupunki luovutti Ahveniston kirkon ja hautausmaan maapohjan seurakunnalle, kesäkuussa Ahveniston kirkko vietti 130-vuotisjuhlaa.

Lahden kirkon kellotornin toteuttaminen ei toteutunut suunnitellusti, vaan siirtyi seuraavaan vuoteen.

Kausalan kirkon temppelijuhla Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syntymäjuhla 8.9.2024. Alueen pappi Jonas Bergenstad vihmoa kirkkokansaa pyhitetyllä vedellä. Kuva: Anatoli Lappalainen

Forssa, Pyhän Serafim Sarovilaisen rukoushuone

Forssassa jumalanpalveluselämän keskuksena toimivat toimintakeskuksen toimitilat Forssan Kauppakadulla vanhalla puutaloalueella. Toimintakeskuksen rukoushuone on pyhitetty pyhälle Serafim Sarovilaiselle.

Alueen jumalanpalveluksista vastasivat kertomusvuonna Hämeenlinnan kirkon pappi ja kanttori. Jumalanpalveluksia toimitettiin rukoushuoneessa 17 kappaletta ja kävijöitä kaikissa palveluksissa oli yhteensä 289 henkeä (370 henkeä vuonna 2023). Kävijämäärät olivat siis kertomusvuonna lievässä laskussa.

Heinola, Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko

Heinolassa jumalanpalveluselämän keskuksena toimii Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko.

Heinolan kirkon jumalanpalveluksista vastasivat Lahden kirkon pappi ja kanttori. Pyhäköissä toimitettiin jumalanpalveluksia sovitun kierron mukaisesti kahtena viikonvaihteena kuukaudessa.

Vuoden lopulla pyhäkössä toteutettiin sähkösaneeraus, minkä vuoksi marras- ja joulukuun vigiliat peruttiin. Sunnuntain liturgiat toimitettiin kuitenkin saneerauksesta huolimatta.

Jumalanpalveluksien kävijämäärät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Jumalanpalveluksia toimitettiin vuoden aikana yhteensä 35 kappaletta. Yhteensä väkeä kävi jumalanpalveluksissa ja toimituksissa 408 henkeä (317 henkeä vuonna 2023).

Seurakunta on tehnyt Heinolassa tiivistä yhteistyötä Juliana-yhteisön kanssa. Yhteisö vastasi kertomusvuonna sunnuntain liturgian jälkeen sekä suurten juhlien kirkkokahvien järjestämisestä.

Kuvateksti: Heinolassa Juliana-yhteisön tiloissa järjestettiin muun muassa seurakuntamme diakonian kahveja ja kokoavaa toimintaa, josta tuli seurakunnalle runsaasti myönteistä palautetta. Kuva: Anneli Pietarinen

Juliana-yhteisön tiloissa järjestettiin myös kerran kuukaudessa diakonian järjestämää kokoavaa toimintaa. Heinolalaiset ovat antaneet paljon myönteistä palautetta diakoniatyöntekijän järjestämistä tapahtumista. Tämän lisäksi pohjoisen alueen iäkkäiden seurakuntalaisten merkkipäiväjuhlat järjestettiin Juliana-yhteisön salissa. Lahden seurakuntasali oli kertomusvuonna edelleen käyttökiellossa odottamassa mahdollista peruskorjausta.

Hyvinkää, Pyhien Karjalan valistajien kirkko

Hyvinkäällä vietettiin kirkon temppelijuhlaa Karjalan valistajien juhlena kertomusvuoden marraskuussa. Ristisaatto kirkon ympäri toimitettiin lumisissa maisemissa.

Hyvinkäällä jumalanpalveluksista vastasivat Järvenpään pappi yhdessä palkkiotoimisen papin ja kanttoreiden kanssa vuonna 2023 aloitetun pilotin mukaisesti. Venäjänkielisen työn pappi toimitti suuren paaston yhteydessä yleisen sairaanvoitelun sakramentin. Jumalanpalvelukset toimitettiin suunnitellun mukaisesti kahtena viikonvaihteena kuukaudessa siten, että vigilian ja liturgian toimittivat palkkiotoimiset pappi ja kanttori ja lauantailiturgian Järvenpään pappi palkkiotoimisen kanttorin kanssa. Lisäksi palveluksia toimitettiin suuren paaston ja suurten juhlien yhteydessä.

Vapaaehtoiset toimittivat maallikkorukouspalveluksia rauhan puolesta joka tiistai, kesäkaudella toiminta oli tauolla.

Jumalanpalveluksia toimitettiin yhteensä 63 ja kaikkiaan jumalanpalveluksiin ja toimituksiin osallistui yhteensä 932 henkeä (621 henkeä vuonna 2023). Kävijämäärissä

on tilastoituna vain seurakunnan järjestämien jumalanpalvelusten kävijämäärät, ei vapaaehtoisten rukouspalveluksia. Kaikissa jumalanpalveluksissa kävijämäärät kasvoivat vuoden 2023 kävijämääriin verrattuna. Esimerkiksi liturgioihin osallistui yhteensä 446 henkeä ja vigilioihin 142 henkeä, kun vuonna 2023 vastaavat luvut olivat liturgioiden osalta 232 henkeä ja vigilioiden osalta 20 henkeä. Tämä osoittaa, että seurakuntalaisten aktiivisuus kasvoi ja paikalliseen yhteisöön tuli uusia jäseniä mukaan, mikä on kirkon toiminta- ja tavoitesuunnitelman linjausten mukainen kehitys.

Vapaaehtoisvoimin järjestettiin kirkkokahveja sekä siivoustalkoita, jotka vahvistivat yhteisöllisyyttä. Kirkon isännöitsijä vastasi vapaaehtoisten kokoamisesta ja toiminnasta muilta osin paitsi kuoron toiminnasta, josta vastasivat palkkiotoimiset kanttorit yhteistyössä seurakunnan kanttoreiden kanssa.

Pyhäkölle perustettiin omat Facebook-sivut marraskuussa 2024, joilla tiedotusta saadaan parannettua. Hyvinkään seurakuntasalissa kokoontui ikonimaalauskerho, jota koordinoi seurakunnan kasvatustoimi. Alueen papit ja diakoniatyöntekijä osallistuivat ruoka-apuyhteistyön kehittämiseen paikallisten sidosryhmien (evangelisluterilaisten seurakuntien, kaupungin ja hyvinvointialueiden) kanssa.

Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Lahdessa jumalanpalveluselämän keskuksena toimii Pyhän Kolminaisuuden kirkko.

*Kuvateksti: Haminan piispa Sergei toimitti marraskuussa liturgian ja vihki Lahden alueen pappi **Jonas Bergenstadin** rovastiksi. Kuva: Lahden alueen ortodoksien Facebook-sivu*

Lahdessa Pyhän Kolminaisuuden kirkossa toimii pappi, kanttori ja vahtimestari. Lahden kirkossa toimitettiin suunnitelman mukaisesti jumalanpalveluksia, joihin osallistui kiitettävästi seurakuntalaisia. Jumalanpalveluksia toimitettiin Lahden kirkossa vuonna 2024 yhteensä 130 kappaletta. Kävijöitä jumalanpalveluksissa ja toimituksessa oli kertomusvuonna yhteensä 5092 henkeä (4257 henkeä vuonna 2023). Liturgioissa kävi yhteensä 2799 henkeä ja vigilioissa yhteensä 682 henkeä, kun vastaavat luvut olivat vuonna 2023 liturgioiden osalta 2310 henkeä ja vigilioiden osalta 524 henkeä.

Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman mukainen tavoite kirkosta kasvavana ja kukoistavana kirkkona toteutui seurakuntalaisten aktiivisuuden ja osallisuuden kasvaessa sekä uusien jäsenten liittymisen myötä. Palkkiotoiminen pappi toimitti kaksikieliset palvelukset (slaavi/suomi) suunnitellusti sekä piti aikuisten venäjänkielistä kerhoa kerran kuukaudessa. Apulaispiispa toimitti yhden liturgian yhdessä seurakunnan papiston kanssa, jonka yhteydessä toimitettiin Lahden alueen pappi Jonas Bergenstadin rovastiksi vihkiminen.

Lahden Pyhän Kolminaisuuden venäjänkielinen yhdistys järjesti yhteistyössä seurakunnan kanssa lasten joulunäytelmän Lahden Pikkuteatterissa. Näyttelijäkaarti koostui seurakunnan venäjänkielisistä lapsista ja nuorista. Kolmeen näytelmään osallistui kahden päivän aikana yli 400 henkeä. Näytelmä on matalan kynnyksen toimintamuoto tehdä seurakuntaa tunnetuksi paikallisen venäjänkielisen väestön keskuudessa.

Kasvatustoimi järjesti lasten- ja perhekerhoja sekä koordinoi ikonimaalauskerhoa. Diakoniatoimi järjesti kokoavaa toimintaa kerran kuukaudessa, johon osallistui myös aktiivisesti seurakuntalaisia ja joka sai paljon kiitosta. Vapaaehtoiset järjestivät kirkkokahveja, jotka poikkeustilanteessa järjestettiin kirkkosalissa.

Seurakunnan valtuutetut keräsivät palautetta seurakuntalaisilta toiminnan kehittämiseksi ja sitä tullaan hyödyntämään jatkossa toiminnan suunnittelussa resurssien puitteissa.

Suunnitellut kirkon kellotornin ja kellojen korjaukset sekä seurakuntasalin peruskorjaukset eivät toteutuneet vuonna 2024, koska valtuusto ei myöntänyt lisäbudjettia. Vaihtoehtoisten suunnitelmien teko aloitettiin seurakuntasalin osalta vuoden 2024 lopulla. Suunnitellut korjaukset siirtyivät kaikki tulevaisuuteen. Lahden seurakuntasalin puuttuminen on vaikuttanut ennen kaikkea koululaisjumalanpalveluksien järjestämiseen pääsiäisen kirkkaalla viikolla: Koululaiset ovat tulleet Lahden kirkkoon lähes kahdestakymmenestä koulusta. Seurakunta on aiemmin tarjonnut heille ruokailun, minkä toteuttaminen ei ole mahdollista ilman seurakuntasalia.

Riihimäki, Toimitila Minea

Riihimäellä Minea toimitilassa ei ole vakituista henkilökuntaa. Jumalanpalveluksista vastaa Hämeenlinnan kirkon pappi ja kanttori. Jumalanpalvelukset toimitettiin suunnitellusti kerran kuukaudessa (liturgia).

Kävijöitä seurakunnan toimittamissa jumalanpalveluksissa ja toimituksissa oli yhteensä 402 henkeä. Syyskaudella aloitettiin slaavinkieliset liturgiat kerran kuukaudessa lauantaisin, jotka toimittivat palkkiotoiminen pappi ja kanttori. Riihimäen ortodoksiapiiri vastasi muista palveluksista ja muusta toiminnasta yhteistyössä seurakunnan kanssa. Ikonimaalauskerhoa koordinoi seurakunnan kasvatustoimi. Diakoniatoimi järjesti kokoavaa toimintaa kerran kuukaudessa.

Hämeenlinna, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian Tihvinäläisen ikonin kirkko

Hämeenlinnan alueella jumalanpalveluksista vastaa alueen pappi ja kanttori. Lisäksi Hämeenlinnan kirkossa toimi osa-aikainen kiinteistöhoitaja. Alueella on kaksi kirkkoa: Jumalansynnyttäjän neitseen Marian Tihvinäläisen ikonin kirkko Hämeenlinnan keskustassa sekä kesäaikaan käytössä oleva Pyhän Johannes Kastajan mestauksen kirkko Ahvenistossa.

Kuvateksti: Hämeenlinnan ortodoksisen kirkon julkisivu muuttui merkittävästi kertomusvuoden toukokuussa, kun pääsisäänkäynnin yläpuolelle kiinnitettiin Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen mosaiikki-ikoni.

Jumalanpalvelukset toimitettiin suunnitellusti Hämeenlinnan ja Ahveniston kirkoissa. Kirkkaalla viikolla Hämeenlinnan kirkossa toimitettiin myös koululaisliturgia. Hämeenlinnan kirkossa jumalanpalveluksissa ja toimituksissa kävi yhteensä 2235 henkeä (2638 henkeä vuonna 2023). Liturgioissa kävi yhteensä 1225 henkeä ja vigilioissa 265 henkeä, kun vastaavat luvut vuonna 2023 olivat liturgioiden osalta 1383 henkeä ja vigilioiden osalta 370 henkeä. Kävijämäärät ovat tilastojen valossa olleet laskusuunnassa vuodesta 2022 lukien siitäkin huolimatta, että

jumalanpalvelusten määrä kasvoi vuoteen 2023 verrattuna. Keskimäärin Hämeenlinnan kirkossa osallistui 30 henkeä liturgiaa kohden vuonna 2024, kun vuonna 2023 vastaava luku oli keskimäärin 37 henkeä. Hämeenlinnan ikärakenne on seurakunnan vanhin. Vanhoja aktiiviseurakuntalaisia on jäänyt palveluksista pois ikääntymisen sekä tuonilmaisiin siirtymisen vuoksi ja pyhäkössä on käynnissä sukupolvenvaihdos. Uusia nuoria jäseniä tuli onneksi lisää, mutta määrä on poistumaa pienempi.

Palkkiotoimisia pappeja ja kanttoreita jouduttiin käyttämään poikkeussyistä suunniteltua enemmän vuonna 2024. Niistä aiheutuneet palkkakulut ylittivät merkittävästi suunnitellut kustannusarviot. Osa näistä aiheutuneista palkkakuluista säästy hallinnon kustannuspaikalla.

Diakoniatoimi järjesti vanhusten merkkipäiväjuhlat, kerran viikossa diakonialounaan sekä kokoavaa toimintaa kerran kuukaudessa. Kasvatustoimi vastasi ikonimaalauskerhon koordinoinnista sekä lasten- ja perhekerhoista.

Syksyllä Hämeenlinnan kirkossa järjestettiin Taiteiden yö-tapahtuma. Lisäksi paikallinen Tiistaiseura järjesti kokoavaa toimintaa kaksi kertaa kuukaudessa.

Hämeenlinnan kirkkoon kiinnitettiin 15.5. Kyyröläkerhon seurakunnalle lahjoittama Kazanin Jumalanäidin mosaiikki-ikoni. Kirkon ikonien konservointi saatiin päätökseen, mutta ikonien kiinnitys siirtyi vuoteen 2025. Kirkon lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän ongelmia jouduttiin korjaamaan vuoden 2024 aikana. Nämä rasittivat pyhäkön käyttötalousarviota huomattavasti, vaikka ikonien konservointiin saatiin osittain avustusta kirkollishallitukselta.

*Kuvateksti:
Jumalansynnyttäjän
Kazanilaisen mosaiikki-
ikoni kiinnitettiin kirkon
julkisivuun 15.5.2024.*

Ahvenisto, Pyhittäjä ja Herran Edelläkävijä Johannes Kastajan mestauksen kirkko

Ahveniston kirkolla vietettiin 2.6.2024 kirkon 130-vuotisjuhlaa. Liturgian ja juhlan päätteeksi otettiin yhteiskuva rakkaan Ahveniston kirkon juurella. Kuva: Mikael Jokinen.

Hämeenlinnan kaupunki luovutti seurakunnan omistukseen Ahveniston hautausmaan maa-alueen helmikuussa 2024.

Ahveniston kirkko vietti 130-vuotisjuhlia paikallisvoimin 2. kesäkuuta 2024. Juhlaan saapui suuri määrä kirkkokansaa, joka levittäytyi pyhäkön pihapiiriin.

Kesäkaudella jumalanpalveluksia toimitettiin Ahveniston kirkossa yhteensä 11 kappaletta, mikä oli kaksinkertainen määrä vuoteen 2023 verrattuna (5 kappaletta). Kävijöitä jumalanpalveluksissa vuonna 2024 oli yhteensä 305 henkeä (119 henkeä vuonna 2023). Kesäkaudella aktiivisuus oli osallistujamäärien valossa kasvusuuntainen (keskimäärin 27 henkeä palvelusta kohden, vuonna 2023 keskimäärin 23 henkeä palvelusta kohden).

Vapaaehtoiset järjestivät pihatalkoot Ahveniston kirkolla ja tontilta kaadettiin lahonneita puita. Kirkon tontin hoitoa suunniteltiin vapaaehtoisvoimin.

4 Monikulttuurinen seurakuntatyö

Helsingin ortodoksinen seurakunta on monikulttuurinen ja monikielinen. Seurakunnan jäsenistä reilu 15 % puhuu äidinkielenään venäjää ja kaikkiaan seurakunnassa puhutaan 73 eri kieltä. Kolmanneksi suurin kieliryhmä ovat ruotsinkieliset, joita on lähes kolme prosenttia seurakunnan jäsenistä. Muiden kielten edustajien määrä on yhteensä 7 % vaihdellen 0,01 % - 1,1 % välillä. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat romanian- ja kreikan- sekä ukrainankieliset.

Monikulttuurista työtä tehdään seurakuntamme kaikilla alueilla. Eri kulttuuritaustoista tulevat ihmiset osallistuvat jumalanpalveluksiin ja muuhun toimintaan käytännössä seurakunnan jokaisessa pyhäkössä.

Venäjänkielisen työn keskuksena on Pyhän Kolminaisuuden kirkko Helsingissä, jossa jumalanpalvelukset toimitetaan pääosin kirkkoslaavin kielellä. Monikulttuurisen seurakuntatyön keskuksena toimivassa Helsingin Kotikirkossa sunnuntain liturgia toimitetaan vuoroviikoin ruotsiksi, englanniksi, kreikaksi ja arabiaksi. Jumalanpalveluksia toimitettiin lisäksi viroksi, saksaksi ja kolttasaameksi. Kertomusvuonna ukrainankielinen pyhäkköyhteisö syntyi Helsingin pyhän Profeetta Elian kirkkoon. Tikkurilan Kristuksen taivaaseen astumisen kirkossa jumalanpalveluksia toimitetaan kerran kuukaudessa romaniaksi.

Seurakuntamme monikulttuurisen työn merkitys on kasvanut vuosi vuodelta. Vuoden 2024 kohdalla etenkin sotaa paenneiden ukrainalaisten parissa tehtävä työ on ollut keskeisessä roolissa.

Kuvateksti: Arkkipiispa Leo vihki diakoni Serhii Danilovin papiksi Uspenskin katedraalin temppelijuhlan liturgiassa 15.8.2024. Isä Serhiistä tuli Suomen ortodoksisen kirkon ensimmäinen ukrainalainen pappi. Taustalla oikealla venäjänkielisestä ja myös ukrainankielisestä seurakuntatyöstä vastaava pappi rovasti Heikki Huttunen.

Ukrainankielisen jumalanpalvelusyhteisön toiminta virisi ja vakiintui nopeasti vuoden 2024 aikana. Tässä aktivoitumisessa seurakuntamme venäjänkielisen työn papilla, isä **Heikki Huttusella** on ollut merkittävä rooli. Säännölliset palvelukset toimitettiin sunnuntaisin Profeetta Elian kirkossa Helsingin ortodoksisella hautausmaalla. Alkuvuodesta palvelukset toimitettiin suomenkielisten pappien ja diakoni **Serhii Danilovin** johdolla. Isä Serhiin tultua vihityksi papiksi elokuussa 2024 hän otti vastuun palveluksista, ja ne toimitettiin edelleen kaksikielisinä ukraina-suomi. Palveluksissa lauloi ukrainankielinen kuoro palkkiotoimisen kanttorin johdolla. Myös isä Serhii toimii palkkiotoimisessa työsuhteessa seurakuntaan, ja hän kantaa merkittävää vastuuta kasvavasta työalasta. Seurakunnan jäseneksi liittyi lähes parisataa ukrainalaista.

Englannin kieli on tärkeässä asemassa monikulttuurisessa työssä. Englanninkielisen katekumeeniopetuksen ja jumalanpalvelusten myötä seurakunta sai uusia jäseniä muun muassa Zimbabwesta, Japanista, Yhdysvalloista ja Saksasta.

Monikulttuurisessa seurakuntatyössä päästiin monelta osin asetettuihin tavoitteisiin pyhäkkölähtöisyyden, eri toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön ja englanninkielisen katekumeeniopetuksen osalta.

Suunnitelmista poiketen seurakunta ei kuitenkaan vuonna 2024 ollut mukana Maailma kylässä-festivaalilla. Monikulttuurisen työn strategian päivittäminen ei vielä toteutunut kertomusvuoden aikana. Resurssitarpeiden arviointia strategian tueksi on kuitenkin tehty vuoden 2024 aikana.

Ukrainalainen yhteisö järjesti joulupäivänä perinteisen jouluseiminäytelmän pyhän profeetta Elian kirkossa. Myös arkkipiispa Elia osallistui näytelmään ja otti vastaan partiolaisten tilaisuuteen tuoman Beetlehemien rauhan tulen. Kuva: Khrystyna Martyniuk

Kotikirkko, Pyhän apostoli Jaakobin, Herran veljen, ja suurmarttyyri Katariinan muistolle pyhitetty Pappilatalon kirkko

Kotikirkko toimii seurakunnan monikulttuurisen työn – muun kuin venäjänkielisen – keskuksena. Työ painottuu viikonvaihteisiin, joskin kerhoja, tapaamisia ja toimituksia on eri kielillä myös viikolla. Arkipäivisin Kotikirkko on myös Helsingin kaupungin suomenkielisen seurakuntatyön toimintaympäristönä, jolloin kaikki Pappilatalossa toimivat seurakunnan kerhot, toimielinten kokoontumiset ja muut tilaisuudet voidaan aloittaa arkipäivien ehtoopalveluksessa.

Monikulttuurisessa työssä ei ole omaa kanttoria, vaan jumalanpalveluksien kirkkomusiikista vastaavat viikoittain vaihtuvat palkkiotoimiset kanttorit. Vuonna 2024 valtuusto hyväksyi vuoden 2025 talousarvion yhteydessä uuden monikulttuurisen seurakuntatyön kanttorin perustamisen.

Kuvatekstit:: Pyhän Lucian juhla Kotikirkossa muistopäivän aattona 12.12.2024. Isä Pär Silén kruunasi Lucia neidoksi seurakuntamme nuoren, Darja Zamotinän.

Palveluksia toimitettiin ruotsin, englannin, kreikan ja romanian sekä arabian kielillä. Lisäksi kertomusvuoden aikana toimitettiin jumalanpalvelus viron kielellä sekä kolttasaamenkielinen jumalanpalvelus saamelaiden kansallispäivänä helmikuussa. Ukrainankieliset jumalanpalvelukset siirtyivät kertomusvuoden helmikuussa Profeetta Elian kirkkoon.

Kullakin eri kielellä Kotikirkossa toimitettavien jumalanpalvelusten ympärille on kehittynyt kasvava yhteisö. Erityisesti romanialaisten osuus on kasvanut huomattavasti. Katekumeeniopetuksesta vastaa monikulttuurisen työn pappi. Kotikirkko toimii tärkeänä jumalanpalveluspaikkana ja tukikohtana seurakunnan monikulttuuriselle sekä Helsingin keskustan suomenkieliselle työlle. Mirolybov-salissa toimii säännöllisesti englannin- ja ruotsinkieliset katekumeenikerhot.

Monikulttuurisessa on panostettu myös ekumeniaan sekä uskontojen väliseen dialogiin. Monikulttuurisen työn pappi järjesti yhteisen tapaamisen niin paikallisten muslimiyhteisöjen kuin orientaalkirkkojen edustajien kanssa.

Kotikirkon ruotsin- ja englanninkielisten palvelusten osalta toimintaa tukivat Heliga Lucias Gemenskap ja St. Isaac of Niniveh International Orthodox Community. Myös kreikan- ja romaniankielisten palvelusten yhteydessä seurakuntalaiset tukivat toimintaa vapaaehtois- voimin.

Kotikirkossa järjestetään säännöllisesti arkipäivien jumalanpalveluksia (ehtoopalvelus iltaisin maanantaista torstaihin ja liturgia keskiviikkoamuisin. Viikonloppuisin kotikirkko on varattu pääasiassa monikielisille jumalanpalveluksille. Sunnuntaisin vietetään edelleen vähintään neljä liturgiaa kuukaudessa eri kielillä. Säännöllisesti kerran kuukaudessa liturgia toimitetaan ruotsiksi (myös vigilia), englanniksi, kreikaksi ja arabiaksi. Jos kuukaudessa on viides sunnuntai, toimitetaan monikielinen jumalanpalvelus.

Jumalanpalveluksia toimitetaan eri kielillä myös vuoden suurina kirkollisina juhlapyhinä, kuten pääsiäisenä ja jouluna, sekä kotikirkon temppelijuhlina 23. lokakuuta ja 25. marraskuuta.

Lisäksi kotikirkossa ja sen Mirolybov-salissa järjestetään monenlaisia tapahtumia, kuten seurakuntaryhmien kerhoja, toimielinten kokouksia ja muita tilaisuuksia, pääasiassa suomeksi.

Kotikirkon monikielisiä jumalanpalveluksia ja muita tapahtumia koordinoi monikulttuurisen työn pappi. Haasteena on ollut, ettei monikulttuuriselle työlle ole osoitettu omaa kanttoria. Seurakunta perusti uuden monikulttuurisen työn kanttorin tehtävän vuodelle 2025.

Syyskuusta lähtien arabiankielisistä jumalanpalveluksista on vastannut arkkimandriitta Antonius Tukholmasta. Hän toimittaa arabiankielisen liturgia neljä kertaa vuodessa. Hänen läsnäolonsa on jo nyt aktivoinut arabiankielisiä seurakunnan jäseniä.

Ruotsinkielisistä jumalanpalveluksista on vastannut erityisesti Isä Mikael Sundkvist. Lisäksi hän on vetänyt ruotsinkielistä opintoryhmää. Samaan aikaan monikulttuurisen työn pappi sijaistaa häntä viikonvaihteen jumalanpalveluksissa Tikkurilassa.

*Kuvateksti: Arabiankielisten palveluksien osalta alkoi syyskuussa uusi yhteistyö Ruotsissa toimivan arkkimandriitta **Antonios El. Bitarin** kanssa. Kuvassa vasemmalta isä Pär Silén, arkkimandriitta Antonios, seurakuntamme monikulttuurisen työn pappi **Peter Schiel** ja rovasti **Teemu Toivonen**.*

Kreikankielisiä jumalanpalveluksia on toimittanut monikulttuurisen työn pappi apunaan etenkin pastoraalisessa kohtaamisessa isä **Ioannis Lampropoulos** Turusta.

Englanti on monikulttuurinen kieli Suomessa, ja englanninkielinen jumalanpalvelus yhdistää monia eri kulttuuritaustaisia ihmisiä. Kotikirkossa järjestettiin syyskaudella 2023 – kevätkaudella 2024 englanninkielinen katekumeeniryhmä, johon osallistui aktiivisesti 10 katekumeenia. He kaikki liittyivät kirkkoon keväällä, ja heistä neljä kastettiin.

Englanninkielinen katekumeeniopetus yhdessä englanninkielisten jumalanpalvelusten kanssa ovat integroineet monia uusia jäseniä seurakuntaan. Uusi katekumeeniryhmä on aloittanut syksyllä 2024.

Monikulttuurisen työn pappi on toiminut yhteyshenkilönä Helsingin ja sen ympäristön orientaalisille yhteisöille. Yhteinen tapaaminen järjestettiin etiopialaisen, eritrealaisen, koptilaisen ja armenialaisen yhteisön edustajien kanssa. Tämä yhteistyö osoittautui erityisen aktiiviseksi, mikä ilmeni mm. siten, että seurakunnan leirikeskuksessa Kaunisniemessä järjestettiin marraskuun alussa nuorisoleiri, johon osallistui noin 32 henkilöä (nuoria ja huoltajia). Arkkipiispa Leon siunauksella vietimme lauantaina etiopialaisen perinteen mukaisen (kanonisen) liturgian ja käsittelimme viikonlopun aikana seuraavia aiheita keskustelujen ja mm. teatterileikkien avulla pienryhmissä: kumppanuussuhteet ortodoksisuuden näkökulmasta, oma identiteetti, kokemus rasismista, kulttuurierot ja yhtäläisyydet Suomen ja Etiopian välillä.

Seurakuntamme kasvatustiimin tuki on avainasemassa tämän työn ammattimaisessa toteuttamisessa.

Kotikirkon pyhäkköryhmän toiminta käynnistettiin, ja ryhmä on kokoontunut säännöllisesti suunnittelemaan ja kehittämään yhteistä toimintaa.

Venäjänkielinen seurakuntatyö, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Kuvateksti: Pyhän Kolminaisuuden kirkon temppelijuhlissa kuljettiin yhdessä ristisaatossa pyhäkön ympäri helluntaina 19.5.2024. Helluntai on koko Kristuksen kirkon syntymäpäivä.

Venäjänkielisen seurakuntatyön toiminta-ajatus on venäjänkielisten ortodoksien tavoittaminen ja kotouttaminen Helsingin ortodoksiseen seurakuntaan ja Suomen ortodoksiseen kirkkoon. Pyhän Kolminaisuuden kirkko toimii seurakunnan venäjänkielisen työn keskuksena.

Vuonna 2024 venäjänkielisessä työssä Pyhän Kolminaisuuden kirkossa toimi kolme päätoimista työntekijää – pappi ja kanttori, sekä yksi osa-aikainen (80 %) vahtimestari. Kirkossa on myös luottamustoiminen kirkonisännöitsijä. Pyhäkkötiimi tukee venäjänkielistä seurakuntatyötä koko seurakunnan alueella.

Venäjän ja kirkkoslaavin kielten rinnalle on tullut ukrainan kieli, jonka käyttöä opetuksessa ja viestinnässä lisättiin voimavarojen mukaan.

Kuvateksti: Pyhän Kolminaisuuden kirkon temppelijuhlissa seurakuntalaiset saivat kantaa ikoneja ristisaatossa. Juhlan pääikonin kantaminen oli erityinen kunniatehtävä.

Pyhän Kolminaisuuden kirkossa järjestettiin kertomusvuonna monenlaista toimintaa ja tapahtumia niin lapsiperheille, nuorille kuin aikuisillekin.

Musiikillinen toiminta on erittäin aktiivista ja kuoroharjoitukset ovat jatkuneet läpi vuoden säännöllisesti.

Taiteiden yö -tapahtuma oli jälleen kertomusvuonna työntekijöiden ja kaikkien vapaaehtoisten yhteinen ponnistus.

Pyhäkkötiimi kokoontui säännöllisesti ja keskusteli venäjänkielisen työn ajankohtaisista aiheista. Mukana työntekijätiimi sekä neuvoston ja valtuuston Pyhän Kolminaisuuden kirkon yhteisöön kuuluvat jäsenet. Myös yhteistyö Pyhän Kolminaisuuden Kirkon ystävät ry:n ja Troitsan kuoro ry:n kanssa on tiivistä.

Tiedotusta jumalanpalveluksista hoidettiin Aamun Koiton ja oman tiedotuksen kautta seurakunnan verkkosivujen lisäksi myös Pyhän Kolminaisuuden kirkon ystävät ry:n ja Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoron Facebook-sivujen kautta. Kuukausittainen tiedotuslehtinen Prihodskoj Listok on osoittautunut sähköiselläkin aikakaudella tehokkaaksi.

Jumalanpalvelukset toimitettiin pääasiassa kirkkoslaavin kielellä, evankeliumi ja eräitä rukouksia luettiin nykyvenäjän kielellä. Palveluksissa käytettiin myös joissakin tapauksissa ukrainan kieltä. Saarnat ja muut opetuspuheet pidettiin venäjän kielellä. Kolminaisuuden kirkossa käy myös muita seurakuntalaisia kuin näihin kieliryhmiin kuuluvia, ja siksi erityisesti sunnuntaisin oli joissakin tilanteissa tarpeen käyttää myös suomen ja englannin kieltä.

Jumalanpalveluksissa noudatettiin Pyhän Kolminaisuuden kirkon vakiintunutta järjestystä, joka palautuu kirkkoslaavinkielisiin palveluksiin Uspenskin katedraalissa 1980-luvulla. Tämän lisäksi toimitettiin tiistaisin liturgia – kirkkokansan kokoonpanoa heijastaen kirkkoslaavin ja suomen kielellä – sekä tiistai-iltaisin akatistos. Jumalanpalvelusten kävijämäärä oli pienessä nousussa.

Pyhän Kolminaisuuden kirkon piirissä toimii noin 50 vapaaehtoista monissa eri tehtävissä. Vuoden suurin yhteinen ponnistus on Taiteiden yö -tapahtuma, johon järjestettiin ohjelmaa ja tarjoilua. Myös helluntaina kirkon praasniekka onnistui vapaaehtoisvoimin. Kirkkokahveja ja juhlia pidettiin pitkin vuotta, erityisesti on mainittava lasten joulujuhla ja laskiaisjuhla. Lasten ja nuorten teatteri Pelikan oli mukana juhlissa korvauksetta. Suurten juhlien edellä pidettiin siivoustalkoot. Kävijöitä oli useita satoja. Vapaaehtoistyötä organisoivat Pyhän Kolminaisuuden kirkon ystävät ry ja Troitsan kuoro ry.

Seurakunnan eri tempeleissä järjestettiin kirkkoslaavin/venäjänkielisiä sunnuntaipäiviä, jolloin lauluryhmä ja papisto Pyhän Kolminaisuuden kirkolta osallistui liturgiaan, ja palvelus toimitettiin kaksikielisenä. Näitä toteutettiin vuonna 2024 kevättalvella naapuriseurakunnassa Kouvolassa, sekä kesäkuussa Forssassa ja marraskuussa Porvoossa.

Kotikirkon yhteisön kanssa toteutettiin monikielisenä teofanian suuri vedenpyhitys. Ristisaatot molemmista kirkoista kohtasivat Unioninkadulla, ja vedenpyhitys toimitettiin kovasta pakkasesta huolimatta Pitkälläsilällä.

Tiistai-iltaisin kokoonnuttiin beseda-iltoihin kirkollisten ja kulttuuristen aiheiden äärelle. Suuren paaston aikana illat pidettiin keskiviikon EPL:ien jälkeen, ja teemat noudattivat paastoviikkojen aihepiirejä. Syksyllä eksegetiikan tutkija Natalia Sidorenko piti luentosarjan syyskauden juhlissa luettavista Vanhan testamentin parimioista.

Joulukuun alussa pidettiin seminaaripäivä, jossa Natalia Sidorenko esitelmöi Jaakobin portaat -kertomuksesta, ja Athos-vuorella käyneet kertoivat pyhiinvaelluksestaan. Katekumeenikerhossa oli talvikaudella 2023–2024 kuusi jäsentä, joista kaksi otti vastaan kasteen Lasaruksen lauantaina. Syyskaudella ryhmässä oli kolme jäsentä, jotka kaikki olivat kastettuja kirkollista tietämystään kohentavia seurakuntalaisia.

Teininuorten ryhmä Troitsan nuoret kokoontui kerran kuussa sunnuntaisin. Nuoret toteuttivat pyhiinvaelluksen Puolaan, Supraslin luostarissa pidettyyn kansainväliseen nuorisofestivaaliin. He keräsivät kirkkokahveilla ja myyjäisissä yhteisiä varoja ja saivat avustukset seurakunnan kasvatustyön budjetista ja Ortodoksisten Nuorten Liitto ry:ltä sekä maksoivat osan matkasta itse. Kokemus oli kaikille kymmenelle osanottajalle merkittävä.

Nuorten aikuisten keskustelukerho käsitteli hengellisiä ja maallisia teemoja kerran kuussa, ja koska mukana oli nuoria monista maista, puhuttiin venäjää ja englantia. Sunnuntaisin toimi lasten liturgiakerho.

Tiistaipäiville parin vuoden aikana viritelty pikkulasten ja vanhempien kerho ei toiminut.

Venäjänkielisen työn viestintä hoidettiin seurakunnan suomenkielisen viestinnän ohessa. Käytettiin nettisivuja, Facebook-sivuja ja WhatsApp-ryhmiä. Viestintää hoiti vapaaehtoinen avustaja, joka sai jostain osasta työtään palkkiota. Seurakunnan tiedottaja myös omalta osaltaan hoiti venäjänkielistä viestintää muiden tehtäviensä ohessa.

Seurakunnan venäjänkielinen työ kärsii resurssipulasta. Venäjän äidinkielekseen ilmoittaneita seurakuntalaisia on n 3500 eli noin 15 % koko seurakunnan jäsenmäärästä. Ukrainankielisten seurakuntalaisten määrä ei vielä näy tilastoissa, mutta heitä on vuoden 2024 aikana joka kuukausi liittynyt jäsenrekisteriin useita kymmeniä. Venäjänkielistä työtä hoitaa yksi pappi ja kanttori, joilla on vastuullaan yli kaksinkertainen määrä seurakuntalaisia verrattuna suomenkielisen työn työntekijäresurssiin. Pappi hoiti omassa puhelinnumerossaan venäjänkielistä päivystystä kaikkina päivinä, myös ollessaan vapaapäivillä. Maassa nyt olevat ja tänne jäävät ukrainalaiset tuovat tähän merkittävän lisän, jonka koko vaikutus ei vielä näy tilastoissa. Rajallisten resurssien vuoksi venäjänkielinen työ rajoittui lähes kokonaan Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon, sen jumalanpalveluksiin ja venäjänkielisiin toimituksiin eri puolilla seurakuntaa. Näin merkittävää osaa seurakunnasta koskevan resurssivajauksen ei voi enää antaa jatkua.

5 Diakoniatyö

Diakoniatyön tarkoituksena on aineellisen ja hengellisen avun antaminen erityisesti eniten tarvitseville ja niille, jotka ovat jääneet yhteiskunnan muiden avustusjärjestelmien ulkopuolelle. Diakoniatyö on käytännön työtä vanhusten, sairaiden, syrjäytyneiden ja muilla tavoin avun tarpeessa olevien ihmisten parissa. Kirkon diakoniatyön kohteena ovat kaikki apua tarvitsevat, myös muut kuin kirkon jäsenet.

Diakoniassa toimii kuusi päätoimista diakoniatyöntekijää, joiden kesken on jaettu alueelliset vastuut. Diakonian toimintaa johtaa esihenkilönä toimiva seurakunnan diakoni. Työhön osallistuu myös diakoniatyöstä vastaava pappi Uspenskin katedraalista.

Diakonia tarjosi kertomusvuonna kattavan palvelun koko seurakunnan alueella. Diakonian puhelinpäivystys palveli maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 9–12 ja tavoitettavuutta lisäsi kaikki työntekijät tavoittava sähköpostiosoite diakonia.helsinki@ort.fi. Jokaisella työntekijällä on lisäksi henkilökohtainen puhelinnumero ja sähköposti. Diakonian toiminnassa korostui yksittäisten asiakkaiden kohtaaminen. Lisäksi diakonia järjesti yksinäisyyttä ja syrjäytymistä estävää sekä osallisuutta edistävää kokoavaa toimintaa eri seurakunnan alueilla.

Diakoniatyöntekijät toimivat virastotyöajan puitteissa, joten pääosin työ keskittyi arkipäiville klo 8–18. Mahdollisista poikkeavista työajoista iltaisin tai viikonloppuisin sovittiin erikseen esihenkilön kanssa.

Kuvateksti: Diakonian järjestämässä merkkipäiväjuhlassa Helsingin Seurakuntasalissa oli juhlava tunnelma. Kuvassa yli diakoni Juha Lampinen pitämässä puhetta.

Diakoniatyöntekijät toimivat tiimin kesken sovitusti nimetyillä vastuualueilla: Helsinki, Itä, Länsi ja Pohjoinen. Vastuutyöntekijä edusti diakoniaa oman alueensa aluetiimissä. Diakoniatyöntekijät olivat lisäksi aktiivisesti yhteydessä alueidensa pyhäkköyhteisöihin osallistuen pyhäkköjen praasniekkajuhliin tai muihin jumalanpalveluksiin, tullen samalla tutuiksi pyhäkköyhteisön sekä alueen aktiiviseurakuntalaisille.

Työntekijät hoitivat lisäksi tiimin yhteisesti sovittuja erityistehtäviä ja toimintoja. Yksi työntekijöistä toimii esihenkilön tukena tiimivastaavana.

Syyskuussa neuvosto myönsi diakoniatyöntekijä **Kari Hartikalle** eron tehtävästä 1.3.25 alkaen. Samalla päätettiin uuden työntekijän rekrytointiprosessista. Neuvosto vuoden 2025 alusta aloittavan työntekijävalinnan marraskuussa. Syksyn aikana diakoniatimi valmisteli muutoksen myötä kohdentuvat aluejaon määrittelyt niin, että resurssi kohdentuu jatkossakin tehokkaasti ja mahdollisimman tasapuolisesti alue- ja pyhäkkötasojen diakoniseen tukemiseen.

Taloudellisia avustuksia jaettiin kertomusvuonna 375 kpl. (vertailu: 367/2023 410/2022, 421/2021, 358/2020, 396/2019). Osa avustuksista on ryhmä- ja perhekohdistettuja avustuksia. Talousarvion puitteissa jaettujen avustuksien lisäksi diakoniasta jaettiin kertomusvuonna Mannerheimin Lastensuojelu Liiton MLL:n lahjakortteja 1400e, Ortodoksisen Kuratorion joulu- ja pääsiäisavustuksia 2000e sekä yksityisiä lahjoituksia 2020e. Lahjoitusten turvin diakonia pystyi tukemaan esimerkiksi yhteiskunnallisten ja kansainvälisten kriisien vuoksi ahdinkoon joutuneita. Alexander Marschanin erillisrahastosta myönnettiin diakonian päätöksellä kaksi avustusta yht. 500e.

Filantropian Ukraina-keräystä tuettiin aiemman vuoden tapaan diakoniaruokailujen ja Hyvän tuulen kahvilan tuotoilla 2721,94e.

Diakonian järjesti kaksi rettriittiä, virkistysleirin ja paastoruokaleirin seurakunnan leirikeskuksessa Kaunisniemessä. Suositun diakonian järjestämä kesäretkipäivä suuntautui Hangon alueelle. Leirien ja retken osalta osallistujamäärät olivat täynnä.

Diakonian organisoimat ja toteuttamat merkkipäiväjuhlat järjestettiin Helsingissä (neljä juhlaa), Heinolassa ja Hämeenlinnassa. Kutsuja merkkipäiväjuhliin sekä veteraaneille ja Lotille lähetettiin n. 1400. Veteraanit ja lotat kutsuttiin kevään merkkipäiväjuhlaan Helsingissä. Syntymäpäiväkortteja merkkipäivän viettäville lähetettiin diakonian toimesta vuoden aikana n. 1300.

Kertomusvuonna toteutui Helsingissä sururyhmä (viiden viikon jakso) läheisensä menettäneille. Ryhmää ohjasi diakoniatyöntekijä yhdessä Uspenskin katedraalin papin kanssa. Kokoavista toiminnat olivat pääosin kesäkuukaudet tauolla. Poikkeuksena tästä Helsingin seurakuntasalin Hyvän tuulen kahvila toimi myös kesä- ja elokuussa. Vapaaehtoistoiminnan lähimmäispalvelun toteutuksesta vastasi tehtävään nimetty diakoniatyöntekijä yhteistyössä vapaaehtoiskoordinaattorin kanssa. Lähimmäispalvelun vapaaehtoisia on 14. Diakonian Ystäväpuhelin-palvelun asiakkuusvastuusta vastasi diakonia (yhteydenpito diakonian määrittelemille henkilöille).

Diakonia tuki vapaaehtoistoimintana toimivia Ukraina-ryhmiä avustamalla opetusmateriaalin ja tarjoilujen järjestämisessä. Ryhmät kokoontuivat diakonian tiloissa. Kustannuksista vastasi ve-toiminta.

Lähes kaikki diakonian kokoavat toiminnot toteutettiin yhdessä vapaaehtoisten kanssa.

Aamunkoitto-lehden, seurakunnan www-sivujen ja kirjeiden lisäksi diakonian viestinnässä käytettiin sosiaalisen median kanavia, muun muassa. Facebook, Messenger, Instagram, Whatsapp ja Snapchat.

Diakonian toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitiin ympäristöasiat sekä kestävä kehityksen ohjeistukset. Liikennevälineinä aluetyössä käytettiin pääosin julkisia. Tilanteissa, joissa oman auton käyttö oli välttämätöntä (erityisesti Pohjoinen alue, Porvoo, Järvenpää, Länsi-Uusimaa) liikkuminen suunniteltiin ennalta niin, että toiminnot ja mahdolliset asiakastapaamiset keskitettiin samalle kerralle. Diakonian kerho- ja leirimateriaalien sekä tarjoilujen hankinnassa käytettiin reilun kaupan tuotteita sekä kierrätysmateriaaleja aina kun se oli mahdollista.

*Diakoniatiimi toivotti sosiaalisessa mediassa valoisaa suurta paastoa tällä yhteiskuvalla. Kuvassa vasemmalta yli diakoni ja diakonian esihenkilö yli diakoni **Juha Lampinen**, **Elina Pale**, **Anneli Tamme**, **Katri Heporauta**, **Johanna Jomppanen**, **Sarianne Karulinna** ja Kari Hartikka.*

Helsingin toiminta-alue

Kulttuuritreffit järjestettiin kerran, samoin sururyhmä.

Seurakuntasalilla toimi torstai-iltapäivisin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Hyväntuulen kahvila. Diakoniaruokailu toteutui kerran viikossa.

Idän toiminta-alue

Tavataan kirkolla – Porvoon diakonian kirkkopäivystys toteutui kerran kuukaudessa. Tikkurilan kirkolla diakoniatyöntekijä oli läsnä ja tavattavissa satunnaisesti jumalanpalvelusten ja perhekerhon yhteydessä. Klaukkalassa järjestettiin kahvitreffit kevät- ja syyskaudella kerran kuussa paikallisessa kahvilassa. Toiminnasta vastasi Lännen alueen diakoniatyöntekijä. Porvoon diakonian kirkkopäivystys siirtyi syksystä alkaen Pohjoisen alueen työntekijälle. Pohjoisen alueen toinen diakoniatyöntekijä vastasi Tuusulan, Järvenpään ja Keravan alueista. Kyseisillä alueilla toiminta keskittyi sovittuihin tapaamisiin tai pop-up tyyppiseen kokoontumiseen esimerkiksi kulttuuritreffit tai kahvittelun merkeissä.

Järvenpäässä pilotoitiin yhdessä alueen kanttorin kanssa ”Seniori-muskari”. Muskari kokoontui kaksi kertaa syyskaudella arkikulttuurin jälkeen.

Läntinen toiminta-alue

Espoossa Kahvitreffit-pienryhmätoimintaa toteutettiin yhdessä vapaaehtoistyöntekijän kanssa. Lisäksi diakoniatyöntekijä oli läsnä ja tavattavissa Herman Alaskalaisen kirkon arkikulttuurien sekä käsityökerhon yhteydessä keskimäärin kahdesti kuukaudessa. Diakoniatyöntekijä vieraili myös alueen perhekerhossa. Kehitysvammaisille suunnattu Sofia-kerho kokoontui kirkolla kuukausittain. Lohjalla ”Kahvitreffit kirkolla” –matalan kynnyksen toiminta kokoontui kerran kuussa. Nummelassa Martat, Mariat ja Lasarukset –toimintapiiri kokoontui kerran kuussa.

Diakonian yhteistyö Jorvin sairaalan kanssa on ollut aktiivista. Tarve on ollut erityisesti venäjän/ukrainan kielellä tapahtuvalle auttamiselle.

Pohjoinen toiminta-alue

Hämeenlinnan alueella toteutui kerran kuukaudessa kokoontuva Toiminta-torstai- piiri sekä diakoniaruokailu perjantaisin. Lisäksi Pop up - tyyppisiä erillisiä seurakuntalaisia kokoavia toimintoja toteutettiin yhteistyössä alueen kanttorin, kasvatustoimen ja vapaaehtoisten kanssa.

Riihimäen toimintakeskus Mineassa kerran kuukaudessa kokoontui Kässä-klubi.

Hyvinkään alueella toteutui pop-up tyyppistä kokoavaa toimintaa kahvi- ja kulttuuritreffit muodossa kevätkaudella.

Lahdessa ja Heinolan Juliana-yhteisössä kokoontui kuukausittainen diakonian kohtaamis- ja keskustelutilaisuus kahvien yhteydessä. Diakoniatyöntekijä osallistui lisäksi alueen venäjänkieliseen kerhotoimintaan.

Tavataan kirkolla – diakonian kirkkopäivystys toteutui Kausalan tsasounalla kerran kuukaudessa.

Diakoniatyöntekijä toimi järjestäjänä ja oli mukana Lahden, Heinolan ja Iitin alueen seurakuntalaisille suunnatulla kesäretkellä Ilkonsaareen.

Arkipiispa Elia osallistui valintansa jälkeen ensitöikseen seurakuntamme diakoniaruokailuun Helsingissä 3.12.2024. Yhteiskuvassa vasemmalta seurakuntamme vapaaehtoinen **Leena Ahvalo**, diakoniatyöntekijä **Sarianne Karulinna**, seurakuntamme emäntä **Marina Boubentchik**, arkipiispa Elia sekä vapaaehtoiset **Ulla Pesola** ja **Ritva Karvinen** sekä **Vadim**. Kuva: Andreas Salminen

6 Kasvatustyö

Kuvateksti: Lasten pääsiäiseen osallistui kirkkaana maanantaina 1.4.2024 Helsingin Seurakuntasalilla yli puoli tuhatta kävijää. Lapsille oli monenlaista ohjelmaa tempuradoista teatteriesitykseen

Seurakunnan kasvatustoimi toteuttaa kirkon tärkeää perustehtävää antamalla jäsenilleen ja kirkkoon liittyville ortodoksista kasvatusta ja opetusta, tukee koulun uskonnonopetusta sekä perheiden kristillistä kasvatustyötä koko seurakunnan alueella.

Tärkeimpiä toiminta- muotoja ovat kerhot, leirit, kuten 15-vuotiaille suunnattu kristinoppileiri ja tapahtumat. Kasvatustoimen mahdollistamia, organisoimia tai koordinoimia kerhoja, koulutusta sekä muita tapahtumia järjestettiin seurakunnan kaikilla toiminta-alueilla.

Kertomusvuosi oli merkittävä kasvatuksen tiimin kannalta, sillä kaksi avoinna ollutta kasvatustyöntekijän tehtävää täytettiin ja tiimi täydentyi näin kahdella vakituisella työntekijällä. **Ira Liesma** aloitti maaliskuussa perhetyöstä vastavaana kasvatustyöntekijänä. Aiemmin Hämeenlinnan alueella uskonnonopettajana toiminut **Maura Ihatsu** puolestaan valittiin aikuiskasvatuksesta vastaavan kasvatustyöntekijän tehtävään. Vaikka seurakunnan kasvatuksen kanttorin toimi jäi kertomusvuonna edelleen täyttämättä, turvauduttiin sijaisjärjestelyihin ja tehtävän vakinaisempaan täyttämiseen löytyi ratkaisu seurakunnan sisäisestä työnkierrosta. Syyskuusta lähtien Vantaan kanttorina toiminut **Larissa Qvintus-Petsalo** toimi kanttorina Uspenskin katedraalissa ja kasvatuksessa. Työnkierron on määrä jatkua niin, että Larissa Qvintus-Petsalo jatkaa kasvatuksen kanttorina seuraavan kahden vuoden ajan. Kasvatustoimessa toimi näin kertomusvuonna kuusi kokoaikaista kasvatustyöntekijää sekä kasvatuksen pappi ja kanttori.

Vuoteen kuului myös huomionosoituksia: seurakuntamme pitkäaikainen nuorisotyöstä vastaava kasvatustyöntekijä **Niina-Maarit Rautamäki** valittiin kertomusvuonna Suomen ortodoksisen kirkon vuoden 2023 työntekijäksi ja kasvatuksen pappi **Sergei Petsalo** sai kultaristin kanto-oikeuden.

Seurakunnan kasvatuksen tiimin täydentyminen näkyi myönteisellä tavalla seurakunnan toiminnassa. Henkilöstövajeesta aiemmin kärsinyt toiminta sai elpyä. Perhekerho ja muskari-tuokiossa kävijöiden määrä nousi moninkertaisesti. Tähän vaikutti muun muassa kasvatuksen kanttorin proaktiivinen toiminta: kanttori soitti Uspenskin katedraalissa kastettujen vauvojen perheet läpi ja kutsui mukaan perheille suunnattuun toimintaan. Kerhoihin saapuikin paljon uusia perheitä. Myös aikuisille järjestettiin uusia toimintamuotoja, kuten aikuisten kristinoppileiri syksyllä Kaunisniemen leirikeskuksessa.

Kuvatestit: Muskari ja perhekerho kasvattivat kertomusvuonna suosiotaan.

Vuoden 2024 trendinä oli nuorten uskonnollisuuden kasvu ja lisääntynyt kiinnostus kristinuskoa ja ortodoksisuutta kohtaan. Tämä näkyi kautta linjan seurakunnan ja kasvatuksen toiminnassa. Mediassa julkisuuteen noussut nuorten miesten lisääntynyt kiinnostus ortodoksista kirkkoa kohtaan vaikutti myös seurakunnan toimintaan. Syksyllä toimintansa aloitti nuorten miesten piiri. Toiminta herätti keskustelua seurakunnan sosiaalisen median kanavissa ja nosti esille tarpeen myös naisille kohdennetusta toiminnasta. Uudenlaisien kohdennettujen toimintamuotojen suunnittelu aloitettiin loppuvuodesta 2024.

Kuvateksti: Kasvatuksen tehtävänä on tukea lasten ja perheiden osallisuutta. Kuvassa ukrainalainen tyttö ehtoollisjonossa joulupäivänä pyhän profeetta Elia kirkossa. Kuva: Khrystyna Martyniuk.

Pääsiäisleiri on jatkanut seurakunnan suosituimpana yksittäisenä toimintamuotona ja leiri täyttyi heti ilmoittautumisen alkaessa. Myös perheleirit olivat kertomusvuonna niin suosittuja, etteivät kaikki halukkaat päässeet mukaan. Kasvatuksen tiimissä etsittiin ratkaisuja siihen, kuinka taata parempi osallistumismahdollisuus kaikille halukkaille. Samoin nuorille suunnatut leirit ja kristinoppileirit tavoittivat erinomaisesti kohderyhmänsä ja moni nuori pääsi leirien kautta mukaan seurakunnan toimintaan. Kasvatus järjesti myös leirinohjaajakoulutuksen kriparin käyneille uusille leirinohjaajille sekä elokuun lopussa kerhonohjaajakoulutuksen uusille kerhonohjaajille. Leirinohjaajahakemuksia kesän leireille tuli paljon (160), mikä oli huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kaunisniemen leirikeskuksessa aloitettiin kertomusvuonna myös uudenlainen toimintamuoto: viestikapulaperiaatteella toimiva kasvima, joka nimettiin Toivon puutarhaksi. Toiminta on osa lapsille ja nuorille suunnattua ympäristökasvatusta. Idea kasvimaalle syntyi Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlana vuonna 2023 Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailun yhteydessä. Kasvima rakennettiin vuoden 2024 keväänä ja ensimmäiset istutukset tehtiin pääsiäiskaudella kevään perheleirillä. Kasvien ja vihannesten istutuksesta sekä niiden hoidosta huolehtivat kevään ja kesän ajan leiriläiset kukin vuorollaan. Syksyllä nuoret pääsivät korjaamaan sadon. Toivon puutarhasta suunnitellaan pysyvää ympäristökasvatuksen muotoa ja toimintaa Kaunisniemen leirikeskuksessa. Seurakunnan kasvatuksen järjestämät vakiintuneet toimintamuodot, Lasten pääsiäinen toisena pääsiäispäivänä sekä Nikolaosjuhla pyhän Nikolaoksen ja Suomen itsenäisyyspäivänä keräsivät

kertomusvuotena jälleen ennätysellisen määrän kävijöitä Helsingin seurakuntasalilla ja kasvatuksen kerhotiloissa. Pienempiä vastaavia juhlia järjestettiin myös lukuisilla seurakunnan alueilla. Juhlien järjestämisessä panostettiin paikallisuuteen ja esimerkiksi pääsiäisjuhlassa lapsille jaettavat suklaamunat tilattiin paikallisesta lähipuodista ja Nikolaos-juhlassa lapset saivat kotiinviemiseksi puisen paikallisen seurakuntamme yhteistyökumppanin valmistaman Kristus syntyy – kiittäkää joulukuusenkoristeen. Niinikään seurakunnan ruokatarjoiluissa on huomioitu paastonajat sekä ekologisuus. Näin seurakunnan kasvatustyö on nähty kokonaisvaltaisena alkaen pienistä arjen valinnoista aina ympäristökasvatukseen, raamattupiireihin sekä eri kohderyhmien kerhoihin ja tapahtumiin.

Leiriohjaajien koulutusviikonloppu Kaunisniemen leirikeskuksessa oli kertomusvuonna ennätysellisen suosittu. Kuva: Niina-Maarit Rautamäki

7 Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta perustuu pyhäkkökeskeiseen toimintamalliin, jossa koordinaattorin roolina on tukea ja vahvistaa alueellista vapaaehtoistoimintaa ja koordinoida yhteisiä toimintoja. Koko seurakunnan tasolla toimivat tukipalvelut, kuten koulutus ja virkistys lisäävät vapaaehtoisten motivaatiota ja jaksamista tehtävässä sekä luovat edellytykset vapaaehtoisten sitoutumiseen.

Vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneiden seurakuntalaisten aktiivisuus on selkeästi voimistunut hiljaisen Korona-ajan jälkeen. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorille tulleiden yhteydenottojen määrä lisääntyi edellisistä toimintavuosista. Toiminnan pullonkaulaksi osoittautui kiinnostuneiden seurakuntalaisten sijoittaminen eri pyhäköissä oleviin tehtäviin. Yhteistyö alueellisten pyhäköiden kanssa haki muotoaan, kommunikaatio koordinaattorille päin vapaista tehtävistä vaatii vielä kehittämistä.

Uusi ilmiö oli se, että vapaaehtoiset eivät läheskään aina olleet kiinnostuneita vain yhden pyhäkön toiminnasta, vaan haluttiin toimia laajemmin seurakunnan alueella ja yhtä aikaa monissa erilaisissa tehtävissä. Tämä edellytti vahvempaa koordinaatiota, jotta jokaiselle halukkaalle löytyi hänelle soveltuva vapaaehtoistehtävien paletti.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin toiveesta aloitettiin vapaaehtoistoiminnan esittely katekumeeneille. Koordinaattori vieraili loppuvuonna Myllypuron katekumeenikerhossa, myös Tapiolan ja Tikkurilan pyhäköt sekä Kotikirkko toivottivat esittelyn tervetulleeksi. Katekumeenikerhoissa vierailu on erinomainen tapa tavoittaa uusia aktiivisia seurakuntalaisia ja heidän kautta vahvistaa vapaaehtoistoimintaa eri pyhäköissä.

Vapaaehtoisille järjestettiin kaksi koulutusta vuoden aikana. Kolminaisuuden sekä Kotikirkon vapaaehtoisille järjestettiin kirkkoleivän leipomiskoulutus. Vapaaehtoisten toiveesta valmisteltuja kirkkoleivän leipomiskoulutuksia oli tavoitteena järjestää useampia, koulutuksiin ei kuitenkaan saatu vapaaehtoisia pyhäköiden kautta. Viestintävapaaehtoisille pidettiin viestintäkoulutus yhdessä viestintäpäällikön kanssa. Vuoden aikana pyrittiin lisäksi järjestämään keittiökoulutus, jonka kautta olisi ollut mahdollisuus suorittaa hygieniapassi, osallistujia ei kuitenkaan saatu riittävää määrää pyhäköiden kautta, jotta koulutus olisi voitu järjestää.

*Kuvateksti: Virpovitsatalkoot ovat suosittu vuosittainen toimintamuoto eri puolilla seurakuntaa.
Kuva: Kristiina Aminoff*

Vapaaehtoisten virkistystoiminta oli vilkasta. Liki 150 vapaaehtoista ympäri seurakuntaa sai mahdollisuuden seurakunnan tarjoamaan virkistykseen ja palkitsemiseen. Perinteiseen vapaaehtoisten joulujuhlaan Helsingin seurakuntasalilla osallistui yli 70 vapaaehtoista.

Vapaaehtoisten muodostama vastuuvapaaehtoisverkosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa välittämään oman alueensa kuulumisia ja kehittämään yhdessä vapaaehtoistoimintaa. Ryhmälle tarjottiin myös erityinen kiitos vuodesta seurakunnan tarjoaman joulukonsertin muodossa.

Ystäväpuhelinpalvelu laajentui vuoden aikana kolmella uudella vapaaehtoisella. Toiminnan tavoitteena on kontaktoida yksinäisiä seurakuntalaisia puhelimitse ja tarjota heille vaivaton kontakti seurakuntaan vapaaehtoisen soittaman ystäväpuhelin kautta. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä diakoniatöiden kanssa.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistui vuoden aikana aktiivisesti vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden valtakunnalliseen Valikko-verkoston tapaamiseen ja sen tarjoamiin koulutuksiin sekä Kansalaisareenan tulevaisuusverkoston toimintaan. Koulutusten aiheena olivat vapaaehtoisten motivaatio ja jaksamisen tukeminen, vapaaehtoistoiminnan lait ja säädökset sekä vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus.

Seurakunnan luottamushenkilöt ja kuorolaiset toimivat myös seurakunnassa vapaaehtois pohjalla. He eivät kuitenkaan toimi vapaaehtoiskoordinaation alla, vaan itsenäisesti joko osana pyhäkköjen toimintaa tai osana seurakunnan hallintoa.

Viestinnän vapaaehtoiset kokoontuivat yhteiseen koulutukseen marraskuussa 2024. Kyseessä oli historiallinen koulutus, sillä tiettävästi vastaavaa juuri viestinnän vapaaehtoisille suunnattua viestintäkoulutusta ei ole aikaisemmin järjestetty. Kuvassa vasemmalta **Riitta Pesonen** (Lohja), **Elizaveta Roumbatcheva** (Hyvinkää), **Marie-Louise Litonius** (Helsinki, Kotikirkko), **Kimmo Taljavaara**, **Jaana Helse** ja **Pikki Koskenranta** (Nummela), **Teija Haussalo** (Tikkurila), **Urpo Uotila** (Lohja), **Erja Wessman** (Hämeenlinna) ja **Joonas Virolainen**, **Kati Räihä-Velentza** sekä **Elena Oravala** Espoon Tapiolasta.

8 Tukitoiminnot

Seurakunnan tukitoiminnoilla tarkoitetaan hallinnon, vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin, kiinteistötoimen, hautaustoimen ja viestinnän tehtäviä, joiden tehtävänä on tukea seurakuntatyön, kasvatustyön ja diakoniatyön toteutumista ja toteuttaa näin seurakunnan tehtäviä.

8.1. Hallinto

Hallinnon perustehtävänä on taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, sisäisen ja ulkoisen asiakaspalvelun sekä tietohallinnon hoitaminen ja kehittäminen, yhteydenpito eri yhteiskunnallisiin tahoihin ja ortodoksisen kirkon toimijoihin sekä toimintojen kehittäminen ja niiden laillisuudesta huolehtiminen. Hallinnon toiminta-ajatus on turvata seura- kunnan perustehtävä tarjoamalla oikea-aikaisia ja luotettavia hallinnollisia palveluja.

Kirkkoherran lisäksi, hallinnossa työskenteli kuusi kokoaikaista henkilöä talous- ja henkilöstöhallinnon, asiakaspalvelun, IT-asiantuntijan sekä johdon sihteerin tehtävissä. Hallinnon resurssi pieneni yhdellä työntekijällä edellisvuoteen verrattuna eläköitymisen johdosta. Lahden asiakaspalvelupiste suljettiin huhtikuussa toimivapaan takia. Toimivapaan sijaisuutta hoidettiin sisäisen työsiirron avulla Helsingin asiakaspalvelupisteestä.

Hallinnon toiminnoissa, etenkin talous- ja henkilöstöhallinnon puolella on tarkasteltu ja pyritty tehostamaan ja kehittämään prosesseja pienentyneen resurssin myötä.

IT toimessa tehtiin kaikkien toimipisteiden verkkolaitteiden uusinta, Microsoftin nonprofit sähköposti -lisenssien haku- ja hyväksyntäprosessi, Tiedonhallintayksikköalustan laajennuksen aloitus ja arvoesinesovelluksen käynnistys koskien kaikkia seurakuntia. Kirjaston ohjelman vaihtoprojektin käynnistys. IT osallistui myös kulunvalvontajärjestelmän uusintaan, joka on tehty osaan toimipisteistä. Palvelukeskuksen IT-muutosten myötä koko kirkon M365-ympäristön hallinta siirtyi seurakunnan IT-asiantuntijalle.

Kehityspäällikkö valmisti ja toimitti toimintavuoden aikana seurakunnalle valmiussuunnitelman, joka hyväksyttiin seurakunnan neuvostossa loppuvuodesta. Valmiussuunnitelmaan on kerätty kaikkia seurakunnan toimintoja koskevat suunnitelmat ja toimenpiteet sekä henkilö- ja materiaalivaraukset normaaliolojen, normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikana. Suunnitelma sisältää myös hälytyskaavion, kriisiviestintäsuunnitelman ja tiedot vastuuhenkilöistä edellä mainittujen tilanteiden kohdalla. Kehityspäällikkö osallistui myös seurakunnan

henkilöstöhallinnon dokumenttien laadintaan yhteistyössä hallintopäällikön kanssa. Kehityspäällikön tehtäviin kuului myös yhteistyö ja operatiivisen sekä strategisen viestinnän suunnittelu viestintäpäällikön kanssa.

8.2 Hautaustoimi

Helsingin ortodoksisen seurakunnan hautaustoimi koskettaa enemmän tai myöhemmin jokaista seurakuntamme jäsentä. Hautaustoimen palvelut ovat olennainen osa seurakunnan toimintaa. Kertomusvuonna keskityttiin palveluiden pitämiseen korkealla tasolla seurakunnan kahdella hautausmaalla: Lapinlahden hautausmaalla Helsingissä sekä Hämeenlinnan Vuorentaan hautausmaasta. Kertomusvuonna seurakunta sai lisäksi Hämeenlinnan kaupungilta lahjoituksena Ahevniston kirkon maa-alueen, jossa on myös vanha hautausmaa.

Seurakunnan Lapinlahden hautausmaalla Helsingissä työskenteli vuonna 2024 vakituksessa työsuhteessa hautausmaan vastaava vahtimestari, kaksi haudankaivajaa ja puutarhuri. Kesällä hautausmaalla työskenteli kuusi kausityöntekijää huhti-syyskuun ajan eripituisissa työsuhteissa. Lisäksi hautausmaalla toimi vakituisten työntekijöiden sijaisia sekä lisätyövoimaa muun muassa haravointiurakoinnin aikana. Hautausmaata pidetatiin kertomusvuonna siistinä ja kauniina sekä kunnossa, jotta seurakuntalaiset ja muut kävijät voisivat tulla rauhoittumaan ja muistelemaan edesmenneitä.

Hämeenlinnan Vuorentaan hautausmaalla seurakunta on hankkinut hautaustoiminnot ja hautausmaan ylläpidon ostopalveluna.

Vuonna 2024 hautausmaiden tehtävät hoidettiin suunnitellun mukaisesti.

Pappi suitsuttaa ja toimittaa litaniaa Helsingin Lapinlahden hautausmaalla vainajien pääsiäisenä eli kirkkaan viikon jälkeisenä Tuomaan tiistaina. Kuva: Khrystyna Martyniuk

8.3 Viestintä

Viestintä on keskeinen osa seurakunnan ja kirkon toimintaa. Viestinnän tehtävänä on antaa tietoa seurakunnasta ja sen toiminnasta, sekä tukea ja vahvistaa ortodoksista uskoa ja seurakuntayhteyttä.

Seurakunnan viestintä kattaa niin työyhteisön sisäisen kuin ulkoisen ja sidosryhmille suunnatun viestinnän. Viestinnässä pääkanavina ovat seurakunnan internetsivut sekä useat sosiaalisen median alustoilla, etupäässä Facebookissa ja Instagramissa olevat sivustot. Viestintä tekee hyvin tiivistä yhteistyötä ja kertoo toiminnastaan valtakunnallisessa Aamun Koitto lehdessä sekä Suomen ortodoksisen kirkon tiedotuksen kanssa. Myös pyhäkköjen ilmoitustaulut ovat digitaalisena aikanakin osoittautuneet merkittäviksi kanaviksi kertoa seurakunnan toiminnasta.

Seurakunnan viestinnässä työskenteli kertomusvuonna yksi kokopäiväinen työntekijä, jonka nimike muutettiin vuoden alusta tiedottajasta viestintäpäälliköksi. Nimikkeen muutoksella pyrittiin kuvaamaan aiempaa paremmin työnkuvaa sekä viestinnän dialogisuutta yksisuuntaisen tiedottamisen sijaan. Viestintäpäällikkö myös integroitiin osaksi johtoryhmää, sillä viestintä on keskeinen osa kaikkea seurakunnan toimintaa. Viestinnässä tehtiin kertomusvuonna tiivistä yhteistyötä kehityspäällikön kanssa. Lisäksi venäjänkielisessä viestinnässä oli vakituinen avustaja, joka päivitti internetsivuja ja venäjänkielistä sosiaalisen median kanavia (noin 18 tuntia kuukaudessa). Myös ukrainankielisessä viestinnässä siirryttiin samankaltaiseen järjestykseen vuoden loppupuolella.

Kertomusvuonna panostettiin viestinnän paikallisuuteen ja pyhäkkökeskeisyyteen. Seurakunnan sisäinen työntekijöistä koostuva viestintäverkosto kokoontui kuukausittain. Myös seurakunnan viestinnän vapaaehtoiset kokoontuivat yhteiseen viestintäkoulutukseen, joka järjestettiin Helsingissä marraskuun lopulla. Yhteiset tapaamiset lisäsivät yhteisöllisyyttä ja vahvistivat käsitystä yhteisistä kirkon strategian mukaisista päämääristä.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan YouTube-kanavalla jatkettiin jumalanpalveluksien verkkolähetyksiä Uspenskin katedraalista. Suoratoistosta vastaa Digital Palola oy. Kanavalla julkaistiin keskimäärin neljä jumalanpalveluksen suoratoistoa kuukaudessa. Jumalanpalveluksien suoratoistosta on tullut keskeinen ja olennainen seurakunnan palvelumuoto. Näiden ohessa valtuuston kokoukset striimattiin kanavalle, joskin seurakunnan omia resursseja käyttäen.

Julkaisumäärien perusteella seurakunta viesti kertomusvuonna runsaasti. Seurakunnan internetsivuilla julkaistiin kaikkiaan 450 juttua, siitäkin huolimatta, että kertomusvuonna viestinnässä ei ollut kesälomasijaista. Resurssivaje ja kiire näkyivät kuitenkin julkaisujen sisällössä – vain harva julkaisu oli haastattelu tai taustoittava uutinen, vaikka sellaisiakin toteutettiin vuoden aikana muutamia.

Kertomusvuonna panostettiin sosiaalisen median kehittämiseen. Seurakunta olikin varsin aktiivinen sosiaalisessa mediassa. Helsingin ortodoksisen seurakunnan

Facebook ja Instagram sivustoilla julkaistiin kussakin keskimäärin kaksi päivitystä päivässä. Facebookissa seurakunnalla oli vuoden lopulla yli 5 000 seuraajaa ja päivitystä vuoden aikana kertyi reilu 780. Tämän lisäksi seurakunnalla on kaikkiaan kymmenkunta aktiivisessa käytössä olevaa pyhäkköjen tai alueen sivua, jossa päivituksesta vastaavat alueen työntekijät ja/tai erikseen nimetyt vapaaehtoiset. Kertomusvuonna luotiin myös kaksi uutta Facebook-sivua: Lahden alueen ortodoksit sekä Hyvinkään ortodoksinen kirkko. Paikallisessa viestinnässä panostettiin suunnitelmallisesti viikoittaisten jumalanpalveluksien ja tapahtumien tietojen välittämiseen.

Vuoden suosituimpia julkaisuja ja sosiaalisen median päivitystä olivat kaikki henkilövalintoihin, muistamisiin ja merkkipäiväjuhliin sekä kirkkovuoden juhliin liittyvät julkaisut. Sosiaalisessa mediassa jaetaan niin ilon aiheet kuin suru-uutiset. Perinteisesti vuoden suosituin yksittäinen päivitys on ollut seurakunnan lukuisilla eri kielillä julkaistava pääsiäistervehdys (kertomusvuonna päivityksellä oli yli 43 000 katselua, ikoni julkaistu vuosikertomuksen takakannessa). Tänä vuonna vieläkin enemmän katselukertoja sai pääsiäispäivänä julkaistu pääsiäistervehdys, jossa muutama ukrainalainen seurakuntamme suomen kielen kurssin kävijä toivotti hyvää pääsiäistä ja löi samalla pääsiäismunia yhteen. Videolla oli kaikkiaan yli 54 000 katselukertaa. Kristuksen ylösnousemusjuhla, pääsiäinen on niin koko seurakuntamme toiminnassa, kirkkovuodessa kuin seurakunnan viestinnässä ylivoimaisesti tärkein vuosittainen juhla ja tapahtuma. Seurakunnan internetsivujen kävijämäärät moninkertaistuvat pääsiäisen tienoilla, pyhäköt täyttyvät kirkkokansasta ja myös sosiaalisessa mediassa sekä julkisuudessa kirkkomme on parrasvaloissa. Vuonna 2024 toinen merkittävä tapahtuma oli uuden arkkipiispan valinta ja toimeen asettaminen. Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Elia valinnasta julkaistu video keräsi yli kymmenentuhatta katselua ja kirkkomme oli näkyvästi esillä myös valtakunnan mediassa.

Seurakunnan uutiskirje oli kertomusvuonna lähes tauolla, sillä kirje lähetettiin vain neljästi: suuressa paastossa, pääsiäisenä, syksyllä ja joulukaudella. Uutiskirjeellä on toistaiseksi pieni kattavuus työmäärään nähden. Uutiskirjeellä oli vuoden 2024 päättyessä 160 tilaajaa. Uutiskirjeen osalta pyritään kuitenkin lisäämään tilaajamääriä ja panostamaan sisältöön, sillä uutiskirje on tavoitettavuudeltaan sosiaalisen median eri algoritmeilla toimivia alustoja varmempi viestintäkanava.

Viestintä ei onnistunut tavoitteessaan rakentaa keskinäistä luottamusta seurakunnan luottamushenkilöiden, työntekijöiden, johdon ja seurakuntalaisten välillä. Sen sijaan päätöksenteon tai kiinteistöihin liittyvien päätösten uutisoinnissa oli nähtävillä polarisoitumista ja näkemyseroja seurakunnan johdon ja joidenkin luottamushenkilöiden välillä.

Kertomusvuonna seurakunnan internetsivuja kehitettiin siten, että yhdeltä sivustolta voisi löytää myös Suomen ortodoksisen kirkon ja Aamun Koiton pääuutiset lisäämällä sivustolle uutissyötteen. Viestinnän suunnittelussa ja kehittämisessä ei vielä kertomusvuonna hyödynnetty tarpeeksi hyvin analytiikkaa. Sen sijaan sosiaalisessa mediassa esiin nouseva palaute pyrittiin ottamaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Tällaisia esille nousseita säännönmukaisia kehityskohteita oli viestinnän oikea-aikaisuus ja monikanavaisuus.

Viestinnässä jatkuvana teemana olivat kutsu rukoilla rauhan puolesta Ukrainassa ja Lähi-idässä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkui ja siksi viestinnässä oli tärkeää pitää esillä, että kirkkomme on tuominut sodan. Myös monikulttuurisuutta ja monimuotoisuutta pyrittiin korostamaan.

Vuonna 2024 viestinnän kannalta merkittäviä tapahtumia ja uutisia olivat vuoden alussa luottamuselinten kauden jatkuminen aina siihen saakka, kunnes uusi valtuusto valitaan, kiinteistöjen korjauksiin ja lisäbudjetteihin liittyvät päätökset, Pyhän Kolminaisuuden kirkon remontin suunnittelu sekä korjauksen lykkääntyminen, Hämeenlinnassa Ahveniston kirkon maa-alueen luovutus seurakunnalle sekä loppuvuodesta arkkipiispa Leon jääminen eläkkeelle ja metropoliitta Elia valinta arkkipiispaksi ja toimeen asettaminen.

8.4 Kirjasto ja arkisto

Seurakunnan kirjaston toiminta on osa ortodoksisen kirkon hengellistä, sivistävää, kasvatuksellista ja yhteisöllisyyttä edistävää työtä. Kirjasto toimii monimuotoisena, kaikille avoimena ja helposti lähestyttävänä kohtaamispaikkana, jonka tarkoituksena on vaalia ortodoksista kulttuuriperintöä, edistää ortodoksisen kirjallisuuden lukuharrastusta sekä tukea seurakunnan koulutus- ja kasvatustyötä.

Arkistointi on osa seurakunnan asiakirjahallintaa, joka tukee tiedonhallintaa sekä ortodoksisen ja historiallisen tutkimuksen tarpeita lain edellyttämällä tavalla.

Kirjastossa ja arkistossa työskentelee yksi kokoaikainen työntekijä, joka vastaa kirjaston- ja arkistohoidosta, toimii tietosuojavastaavana sekä asiantuntijana Suomen ortodoksisen kirkon tiedonhallintayksikössä.

Kirjasto sijaitsee osoitteessa Liisankatu 29 A, 2. kerros, ja arkisto Unioninkatu 39:n kellarissa.

Vuodelle 2024 asetetut tavoitteet

Seurakunnan tiedonhallinnan järjestäminen lainsäädännön mukaisesti on jatkuva ja moniulotteinen prosessi. Sen tavoitteena on ohjata asiakirjahallintaa kustannustehokkaasti ja varmistaa tietoaineistojen saatavuus, käytettävyys, suojaus ja eheys.

Tiedonhallintalain edellyttämät toimenpiteet, kuten toiminnan digitalisointi, tietosuoja- ja tietoturvallisuus, tiedon jakaminen sekä suunniteltu sähköinen arkistointi, ovat osa seurakunnan tiedonhallinnan järjestämisprojektia. Projektin keskeisiä tavoitteita ovat asiakirjahallintajärjestelmän ja tiedonhallintamallin kehittäminen ja päivittäminen. Näitä asioita on käsitelty myös Kirkollishallituksen päätöksellä (27.4.2022) perustetussa ja vuonna 2024 uudelleenjärjestäytyneessä kirkon

tiedonhallintayksikössä. Tavoitteena on yhtenäistää ja selkeyttää tiedonhallinnan toimintamalleja vastaamaan viranomaisvaatimuksiin.

Tavoitteina ovat myös henkilötietojen tietosuojan (GDPR) kehittäminen, tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen sekä henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen.

Historiallisen perinnön vaalimisen ohella kirjastoa kehitetään edelleen avoimeksi, helposti lähestyttäväksi ja monimuotoiseksi tietokeskukseksi sekä kohtaamispaikaksi kaikille ortodoksisuudesta kiinnostuneille.

Toteutunut toiminta

Kirkon tiedonhallintayksikkö on laatinut koko kirkkoa kattavan arkistonmuodostussuunnitelman, joka on parhaillaan arkistolaitoksen hyväksyttävänä. Suomen ortodoksisen kirkon ja seurakuntien asiakirjajulkaisuuskuvaukset on valmistunut ja on parhaillaan lausuntokierroksella.

Yksikön toimintasuunnitelman mukaisesti on aloitettu arvoesineiden ja tietovarantojen kuvaaminen sekä tiedonhallintamallin laatiminen kaikille seurakunnille.

Seurakunnan tietosuojan hallinta on pidetty ajan tasalla ja kehitetty ottamalla käyttöön uusi MyGDPR-palvelu. Tämä tehostaa lain edellyttämien toimenpiteiden toteutusta ja seurantaa sekä henkilöstön osaamista ja ohjeistusta.

Kirjaston sivistystoiminnan ja informaatiopalveluiden kehittämistä on tuettu hankkimalla uusi kirjastojärjestelmä. Vanha järjestelmä on tullut tiensä päähän osittain tietoturvaongelmien ja ylläpitotuen puutteen vuoksi. Uuden Kohan ominaisuudet vastaavat erikoiskirjaston tarpeisiin tietoturvallisesti ja kustannustehokkaasti. Järjestelmän käyttöönotto on edennyt parametrintasoihin.

Kirjasto on vastannut lukijoiden kiinnostukseen hankkimalla laadukasta kirjallisuutta sekä järjestämällä lukuharrastusta ja vuorovaikutusta edistäviä tilaisuuksia. Asiakaspalvelua on laajennettu lisäämällä ortodoksisten tuotteiden myyntipiste, joka palvelee myös kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella.

Pitkä ja monivaiheinen kirjaluvutusprojekti on edennyt valmistumista kohti. Projektissa on siirretty Helsingin yliopiston slaavilaiseen kirjastoon sieltä puuttuvaa aineistoa ja järjestetty seurakunnan haltuun jäävää aineistoa uudelleen.

Kirjasto on tarjonnut viihtyisät kokoontumistilat useille seurakunnan toimintaan liittyville foorumeille, kuten raamattupiirille, henkilöstön kokouksille, koulutuksille ja keskustelutilaisuuksille. Kirjaston oma kirjallisuuspiiri on ollut osittain tauolla, koska kirjastonhoitajan työpanosta on keskitetty ikonimaalauskoordinointiin.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirjastoon Liisankadulle avattiin myös myyntipiste, josta voi ostaa niin kirjoja, tuohuksia kuin ikoneita. Kirjastonhoitaja Christina Kontkanen esittelemässä vasta-avautunutta myyntipistettä.

8.5 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tehtävänä on hoitaa seurakunnan kiinteistöhallintoa ja huolehtia kirkkokiinteistöistä, toimintakeskuksista ja muista kiinteistöistä. Tämän toteuttamiseksi kiinteistötoimi budjetoit vuosikierron mukaisesti kiinteistöjen korjaushankkeet, päivittää ja seuraa PTS-suunnitelmien ja rullaavan suunnitelman toteutumista sekä toteuttaa budjetoidut hankkeet ja niihin liittyvät käytännön tehtävät. Kiinteistötoimi hoitaa myös sijoituskiinteistöjen vuokraustoimintaa.

Kertomusvuonna seurakunnan kiinteistöjen määrä kasvoi merkittävän lahjoituksen myötä: Hämeenlinnan kaupunki lahjoitti 15.2.2024 Ahveniston kirkon maa- ja hautausmaan alueen Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle.

Kuvateksti: Uspenskin katedraalin ikonostaasin konservointi eteni kertomusvuonna viimeisiin vaiheisiin.

Kiinteistötoimen vastuulla on kaikkiaan 19 pyhäkköä seurakunnan maantieteellisesti laajalla alueella. Seurakunta toimii myös vuokralaisena kolmen pyhäkön (Myllypuron kappeli, Forssan rukoushuone ja Riihimäen Minea) osalta. Seurakunnan kiinteistösijoitukset koostuvat lisäksi Liisankatu 29 ja Unioninkatu 39 kiinteistöistä, jotka ovat hallinnollisesti ja teknisesti yhtä kiinteistöä, sekä Mannerheimintie 8 kiinteöstä. Lisäksi seurakunnan kiinteistömassaan kuuluu Helsingin Lapinlahden hautausmaa, Hämeenlinnan Vuorentaan hautausmaa ja Kaunisniemen leirikeskus, jossa kirkollisten rakennuksien lisäksi yhteensä 6 rakennusta sekä hautausmaan historialliset hautamuistomerkit. Seurakunta omistaa Hämeenlinnassa lisäksi kaksi asunto-osaketta, jossa sijaitsee muun muassa seurakunnan toimintakeskus ja seurakuntakoti.

Kiinteistötoimessa työskentelee kiinteistöpäällikkö, huolto- ja remonttihenkilö, Unioninkadun seurakuntasalin emäntä, joka vastaa seurakunnan eri tilaisuuksien tarjoiluista, sekä Kaunisniemessä leirikeskuksen isäntä/talonmies. Kaunisniemen leirikeskuksen kokki/siivooja sen sijaan toimii kasvatuksen alaisuudessa.

Vuonna 2024 merkittävä osa suunnitelluista investointihankkeista ja korjauksista jäi toteuttamatta. Pyhän kolminaisuuden kirkon julkisivujen, sähkö- ja ilmanvaihtolaitteistojen uusimiset oli tarkoitus toteuttaa kesän aikana, mutta hankkeet viivästyivät kilpailutuksesta markkinaoikeuteen tehdyn valituksen ja uhkasakon sekä lisäbudjettikokouksesta tehdyn valitusten takia. Viivästyksen vuoksi aikaikkuna julkisivujen peruskorjauksen toteutukselle sulkeutui talven tulon takia ja hankkeet jouduttiin siirtämään seuraavalle vuodelle. Tämä puolestaan vaikutti Liisankatu 29 – Unioninkatu 39 kattojen ja julkisivujen kiireellisten korjaushankkeiden toteutukseen. Kiinteistölautakunta katsoi 4.9.2024, että kiinteistöjen remonttiaikataulut viivästyivät seurakunnasta riippumattomista syistä ja remonttien toteuttaminen arvioituun alkuperäisbudjetein ei ollut enää mahdollista. Hankkeet jouduttiin näin siirtämään seuraavalle vuodelle. Myös Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkon ja seurakuntasalin sekä kirkontornin peruskorjaushanke jouduttiin keskeyttämään, sillä valtuusto ei hyväksynyt tarvittavaa lisäbudjettia, vaan palautti hankkeen takaisin valmisteluun.

Viivästyksistä huolimatta lukuisat urakat etenivät suunnitelmien mukaan: Uspenskin katedraalin vuosia kestävä ikonostaasin konservointi jatkui ja työt etenivät viimeisiin vaiheisiin. Heinolan kirkon sähkölaitteistot vuodelta 1950 uusittiin, minkä myötä palo- ja henkilöturvallisuus parantui huomattavasti. Hautausmaan Pyhän Eliaan kirkon vainajakylmiö peruskorjattiin. Myös Kaunisniemen leirikeskuksen Takkatalon asbestia sisältänyt katto uusittiin.

Kiinteistöjen Liisankatu 29/ Unioninkatu 39 talouteen ja vuokraukseen liittyvät haasteet eivät kohentuneet vuoden 2024 aikana. Haasteet liittyvät muun muassa kiinteistöjen erittäin suureen korjausvelkaan. Korjausvelka on johtanut huomattavan korkeisiin ylläpitokuluihin ja vaikeuttaneet entisestään tilojen vuokraustoimintaa sekä johtaneet

huonoon tuottavuuteen. Vuokranvälitys ostettiin pääsääntöisesti ostopalveluna.

Kiinteistön Mannerheimintie 8 arvoon ja vuokraukseen ovat edelleen vaikuttaneet toimintaympäristön muutokset ja kiinteistön vuokrattavuuden lasku. Kiinteistö saavutti kertomusvuonna kuitenkin täysvuokrauksen, kun pitkään tyhjänä ollut liiketila saatiin vuokrattua. Tavoitteena ollutta vuokramäärää ei kuitenkaan enää saavutettu.

Kuvateksti: Helsingin kaupungin suunnitteleman kevyenliikenteen väylän Mariantunnelin sisäankäyntiä kaavaillaan seurakunnan Lapinlahden hautausmaan sisäankäynnin eteen. Seurakunta lähetti asiasta lausunnon, jossa toi esille hankkeen väliaikaisia ja pysyviä haittavaikutuksia kulttuuriympäristölle ja hautausmaan toiminnalle.

9 Henkilöstö

Seurakunnassa työskenteli toimintavuoden aikana päätoimisesti 87 työntekijää. Luku sisältää myös opinto-, vuorottelu- ja vanhempainvapaalla sekä sairauslomilla olleet työntekijät sekä heidän sijaisensa. Myös kausityöntekijät on laskettu mukaan. Vakituisen henkilöstön määrä on pysynyt melko tasaisena, vaikkakin laskusuuntaisena.

Valtuuston budjettikokouksessa 2024 hyväksyttiin kahden uuden toimen perustaminen: osa-aikaisen (60%) Hämeenlinnan kirkon vahtimestarin toimi, joka on muutettu osa-aikaisen kiinteistöhoitajan (26%) toimesta vahtimestariksi, sekä monikulttuurisen työn kanttorin toimi.

Toiminta seurakunnan laajalla alueella edellyttää vakituisen henkilöstön lisäksi suurta määrää aikaisten, tuntityöläisten ja vapaaehtoisten joukkoa. Päätoimisen henkilöstön lisäksi seurakunnassa työskenteli muun muassa sivutoimisia pappeja, kanttoreita, uskonnonopettajia, ikoninmaalausopettajia sekä leiri- ja kerho-ohjaajia. Muissa keikkatehtävissä toimi muun muassa vahtimestareita tai keittiöhenkilökuntaa. Lisäksi seurakunnassa toimi vapaaehtoisia erilaisissa tehtävissä.

Seurakunnassa toimi työympäristötoimikunta, jonka tehtäviin kuuluivat henkilökunnan työhyvinvointiin ja työsuojeluun liittyvät tehtävät.

Kuvateksti: Helsingin ortodoksisen seurakunnan työyhteisö yhteiskuvassa joulun edellä järjestetyssä puurojuhlassa 18.12.2024. Kuva: Milja Sarlin.

10. Taloudellinen kehitys

Seurakunnan vuoden 2024 tulokseen vaikutti ensisijaisesti verotulojen huomattava ylitys talousarvioon nähden sekä toimintakulujen alittuminen. Toimintakulut ovat nousseet koronavuosien rajoitusten jälkeen, jolloin kuluissa oli paljon säästöjä. Toimintakulut alittivat kuitenkin talousarvion lähes 710 t€. Henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa, tavarojen hankinnoissa sekä muissa toimintakuluissa alitettiin talousarvio. Toimintatuotoissa talousarvio alitettiin noin 295 t€.

Taseesta on tuloutettu yhteensä yli 19 t€, osa diakoniatyölle jätetystä testamenttivaroista ja Tuloutukset on tehty diakoniatyön kustannuspaikalle.

Seurakunnan verotuloja sisältämättömät toimintatuotot vuonna 2024 nousivat hieman 3,6 M€:n tasolle, joka oli talousarviota noin 295 t€ pienempi Toimintatuotoista suurimman osan muodostivat vuokratuotot, jotka olivat noin 2,81 M€. Vuokratuotot nousivat edellisestä vuodesta lähes 228 t€, joka selittyy pääosin Mannerheimintie 8 kiinteistön tyhjen tilojen uudelleen vuokrauksella. Seurakuntatyön ja hautaustoimen maksut sekä muut maksut ja korvaukset olivat noin 640 t€, joten niissä oli nousua yli 70 t€ edellisvuoteen verraten. Uspenskin vapaaehtoinen sisäänpääsymaksu ei kuitenkaan tuottanut pilottivuonna toivottuja tuloksia.

Toimintakulut vuonna 2024 olivat lähes 7,62 M€, eli noin 311 t€ korkeammat edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulujen nousuun vaikutti muun muassa asiantuntijapalveluiden, kiinteistöhuoneistojen korjaus-, ylläpito- ja käyttökulujen nousu edellisvuoteen verrattuna, sekä elintarvikekulujen nousu. Myös myyntitarvikke- sekä tuohushankintoja tehtiin edellisvuotta enemmän. Palvelujen ostot olivat noin 70 t€ talousarviota pienemmät, ja tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat noin 60 t€ talousarviota pienemmät, ja muiden toimintakulujen toteutuminen alittui noin 95 t€, josta suurin osa oli alittuneet kiinteistöverokulut, 71 t€. Seurakunnan toimintakate (toimintatuotot vähennettyinä toimintakuluilla) oli 4,01 M€ tappiollinen, mikä on noin 85 t€ enemmän kuin edellisvuonna. Toimintatuotoilla katettiin noin 47,3 prosenttia toimintakuluista.

Verotulot olivat noin 8,12 M€, mikä oli lähes 360 t€ vähemmän edellisvuoteen verrattuna, mutta noin 881 t€ budjetoitua suuremmat. Kirkollisveroprosentti 1,8 % on pysynyt samana vuodesta 2016.

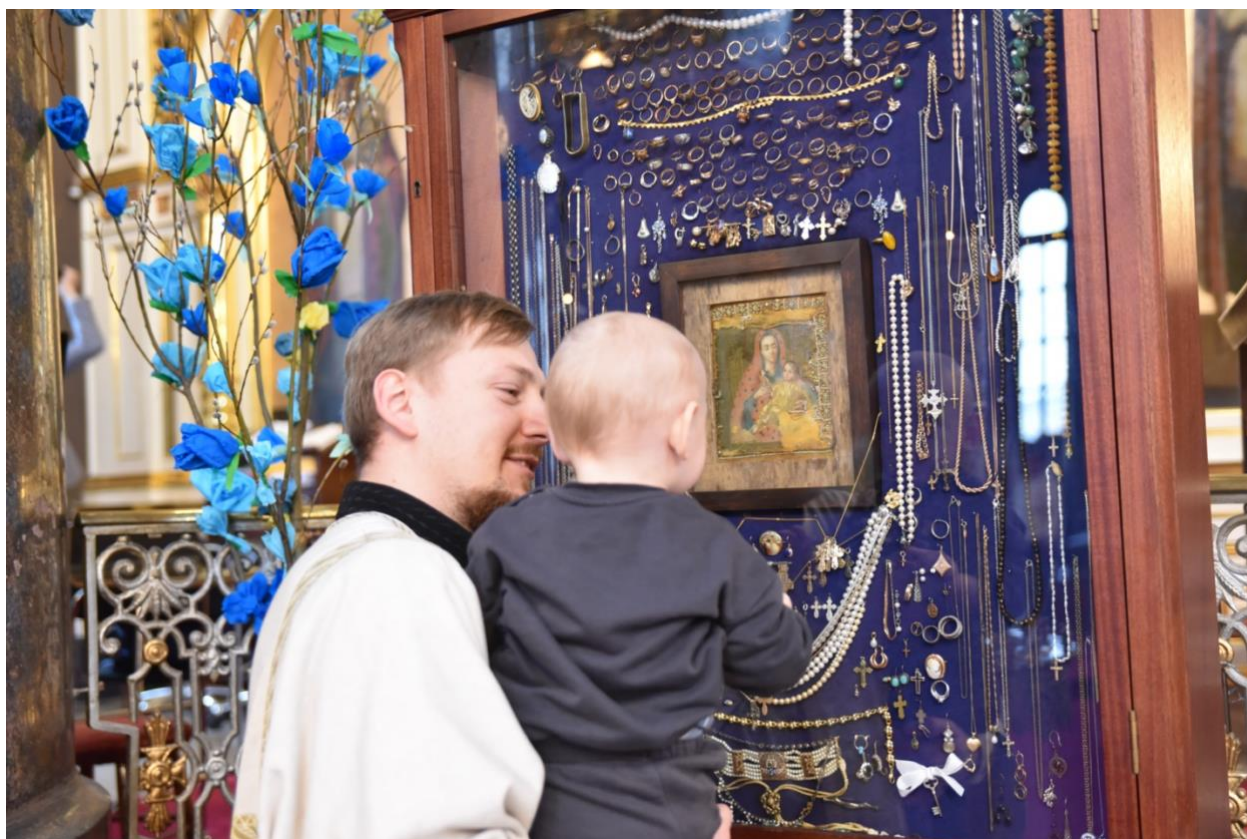
Keskusrahastomaksut laskivat lähes 60 t€ ja oli vuonna 2024 noin 1,87 M€. Vaikka äyrimäärän perusteella maksettu keskusrahastomaksuosuus nousi edellisvuoteen verrattuna, sekä vuokratuloista että papiston eläkemaksuista maksettu osuus laski.

Vuosikate kertoo tulojen ja menojen suhteen ennen kirjanpidollisia poistoja ja arvonalennuksia. Vuosikatteen muodostui noin 2,33 M€, mikä on noin 335 t€ pienempi kuin vuonna 2023. Tilikauden 2024 suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 457 t€.

Tilikauden 2024 tulos oli 1,87 M€ ylijäämäinen. Tilivuonna 2023 tulos oli 2,23 M€ ylijäämäinen ja tätä aiempaa vuonna noin 1,42 M€. Vuoden 2024 tilikauden 1,87 M€

ylijäämään on syynä muun muassa talousarviota huomattavasti suuremmat verotulot ja pienemmät toimintamenot.

Seurakunnan käyttötulot olivat yhteensä noin 11,7 M€. Käyttötulot koostuvat toimintatuotoista ja verotulosta. Kiinteistöjen vuokratuotot muodostivat käyttötuloista 24 prosenttia, verotulot 69 prosenttia ja maksutuotot ja muut tulot muodostuvat käyttötuloista yhteensä 7 prosenttia.

Poika kunnioittamassa isänsä kanssa Kozelštšnin Jumalansynnyttäjän ikonia Uspenskin katedraalissa kirkkaan viikon liturgian päätteeksi.

Kristuksen ylösnousemuksen ikoni, seinämaalaus, maalannut ikonografi Alexander Wikström, kuvannut Mirva Brola

Kirkkovuoden keskipistettä, Kristuksen ylösnousemusjuhlaa pääsiäistä vietettiin 31.3.2024 ja siitä seuraavan 40 päivän ajan. Seurakunnan perinteisessä sosiaalisen median pääsiäisyön tervehdys oli lyhyt video/kuva-animaatio, jossa oli Kristuksen ylösnousemuksen ikoni, seinämaalaus Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa. Pääsiäistervehdys julkaistiin lukuisilla kielillä:

Kristus nousi kuolleista! Христос Воскрес! Kristus är uppstånden! Christ is risen! Kristus on ülestõusnud! Krisztus feltámadt! Christus ist auferstanden! Christus is opgestaan! Kristus er opstanden! Kristur er upprisinn! Kristus er oppstanden! Christus resurrexit! Cristo è risorto! Le Christ est ressuscité! Cristo ressuscitou!

Hristos a înviat! Cristo ha resucitado! Kristus vstal zmŕtvych! Chrystus Zmartwychwsta! Kristus prisikélè! Christos Anesti! Hristós diril-Dí! قام حقاً إقام المسيح! Der Meschiache undzer iz geshtanen! המשיח! קם באמת! קם Ua ala hou'o kristo! Harisutosu fukkatsu! Kristo Gesso! Kristo Amefufukka! Jidu fuhuo-le! Hristos nouzi kuolluzista! Kristâs kaggöödi jamm'jest!

LIITE 1

Helsingin hiippakunnan nuorisovaltuuston vuosikertomus 2024

Helsingin hiippakunnan nuorisovaltuusto aloitti toimintansa järjestäytymiskokouksella 3.6.2024 ja on sen jälkeen kokoustanut kaksi kertaa vuonna 2024. Nuorisovaltuusto valitsi puheenjohtajakseen Antti Salpakarin sekä sihteerikseen Joonatan Toivosen. Tänä vuonna nuorisovaltuusto on keskittynyt omien toimintansa suunnitteluun sekä vaikuttamiskanaviensa muodostamiseen. Olemme luoneet nuorisovaltuustolle vuosikellon, aloittaneet yhteydenpidon Oulun hiippakunnan nuorisovaltuuston kanssa sekä tavoitelleet yhteyksiä Kuopion ja Karjalan hiippakunnan nuorisovaltuustoon. Olemme myös vierailleet seurakunnanvaltuustojen kokouksissa Helsingissä ja Turussa sekä käyttäneet näissä seurakunnissa puheenvuoroja vaikuttaaksemme nuorille tärkeisiin asioihin. Kaakkois-Suomen seurakunta on jäänyt tänä vuonna vähemmälle huomiolle, emmekä aikataulullisista syistä ole valittavasti päässeet käymään vielä valtuuston kokouksissa.

Nuorisovaltuusto on myös pitänyt tiivistä yhteyttä Piispa Sergeiin kuluneen vuoden aikana ja tulee tekemään samoin nyt Arkkipiispa Elia kanssa.